

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2018 / ROČNÍK 10 / ZDARMA

ČD PRO VÁS 10 / 2018

10

HEREČKA

SABINA REMUNDOVÁ

MÁM ŠTĚSTÍ NA UKECANÉ ROLE

Cestujte nově se slevou 75 %

Platí v rámci ČR
ve druhé vozové třídě

Komu jsou nové slevy určeny

- cestujícím **od 6 do 18 let**
- studentům **od 18 do 26 let**
- seniorům **nad 65 let**

Prodej zlevněných jízdenek u pokladních přepážek, ve vlacích, v e-shopu ČD i v aplikaci Můj vlak.

www.cd.cz

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
3. října 2018, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Barbora Potůčková
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Michal Málek
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

**PRO AUTORY
A SOUTĚŽÍČÍ:**
Informace o poskytování
a zpracování osobních údajů
a jejich ochraně podle platné
legislativy GDPR najdete na
www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

prosím vás o trpělivost, když pro jednu začnu trochu pozvolna.

Mám jeden zažitý zvyk. Vždy, když před uzávěrkou nového ČD pro vás píšu úvodní slovo, o které se střídám se šéfredaktorem, krátce pročítám starší čísla. Opakování matka moudrosti, říká se... Nemám v úmyslu obsah tohoto přisloví rozporovat. Ale například opakovat sebe sama v textu, jako je editorial? To už by znakem moudrosti moc nebylo.

Ještě, že si krátkodobou paměť tímto způsobem osvěžuji. Zářijový editorial totiž šéfredaktor uzavřel slovy: „přemýšlím, jestli by leitmotivem dalšího čísla neměla být vlastnost, kterou se učíme stejně neradi jako čekat. Trpělivost.“ Děkuji. Pokud jste dočetli až sem, prokázali jste, že jí máte dostatek! Takže se jí už nemusíte učit. Stejně jako osobnost říjnového čísla Sabina Remundová. Těžko by se jinak mohla vžít do náročných hereckých rolí a věnovat se tolik svým dětem, nemyslíte?

Najdou se však také chvíle, kdy vzájemná trpělivost dojde a nastane čas na změnu. Třeba i rozdělení státu. Takový případ známe z nedávné historie, stačí nalistovat rubriku 100 let spolu a připomenout si události roku 1993. Ten už je naštěstí za námi, zbývá se z něj jen poučit. Nebo konečně vše uzavřít. Žít teď a tady... Jako v Brně, tam to prý umí! Ptáte se proč? Nalistujte stranu 40. A prokažte svou trpělivost, pointa přece přichází až na konci...

Příjemné cesty vlakem a radost z přítomnosti přeje

Johana Kvítková
zástupkyně šéfredaktora

TITULNÍ FOTO: Z ARCHIVU HEAVEN'S GATE S. R. O., FOTO KAREL CUDLÍN

Obsah

6
ROZHOVOR
Sabina Remundová

12
100 LET SPOLU
1993:
Musíme to zvládnout sami

17
CESTOVÁNÍ PO ČR
Slovácko

30
ČD PRŮVODCE
Dáváte automobilismu rok, nebo dva?

40
CESTOPIS
Brno

48
ŽELEZNICE
40 let řady E 499.2

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
31. 10. 2018

Vedení Českých drah převzal Miroslav Kupec

Dozorčí rada obměnila vedení národního dopravce. Novým předsedou představenstva Českých drah byl zvolen Miroslav Kupec. Za osobní dopravu nadále zodpovídá člen představenstva Michal Štěpán. Úsek ekonomiky a informatiky je od 18. září nově v kompetenci Radka Dvořáka.

Pavel Krtek byl z funkce předsedy představenstva odvolán 11. září, nahradil ho dosavadní člen představenstva odpovědný za úsek techniky, servisu a majetku Miroslav Kupec, který se zároveň stal generálním ředitelem firmy. Z pětičlenného představenstva podniku dozorčí rada dále odvolala Martina Bělčíka a Ludvíka Urbana, jehož agenda regionální dopravy přešla na úsek Michala Štěpána, člena představenstva pro osobní dopravu. Dozorčí rada ČD na zasedání 18. září zvolila nového člena představenstva Radka Dvořáka, dosavadního ředitele odboru koncepce a rozvoje osobní dopravy ČD. V nové funkci je zodpovědný za úsek ekonomiky a informatiky. Pavel Krtek ve vedení firmy skončil.

E-SHOP ČD ODMĚNA ZA NÁKUP

Nakupte během měsíce října v e-shopu ČD a získáte odměnu v podobě slevy 20% na váš nákup na e-shopu Plzeňského Prazdroje. E-shop nabízí široký sortiment originálních pivních dárků, které potěší každého milovníka či milovnici piva. Vyberte si z pivního skla, kolekci značkového oblečení, prohlídek našich pivovarů nebo unikátních zážitkových programů! Sleva se nevztahuje na poštovné. Slevový kupon obdržíte prostřednictvím vaší e-mailové schránky. Kupon uplatníte přímo v objednávce www.eshop.prazdroj.cz do 15. listopadu 2018. Na zdraví!

O₂ VYUŽIJTE 50% SLEVOU NA CELODENNÍ JÍZDENKU

České dráhy a společnost O₂ pro vás připravily speciální akci. V rámci programu O₂ Extra výhody může každý zákazník O₂ získat slevu 50% na Celodenní jízdenku pro víkendové cestování v období od 6. října do 4. listopadu 2018. Podrobnější informace naleznete na internetových stránkách www.o2extravyhody.cz.

BONUSOVÉ OBČERSTVENÍ

Vyberte si svačinku z e-shopu ČD

Od 2. října 2018 si mohou všichni cestující 1. třídy vlaků kategorie SuperCity vybrat z bonusového občerstvení na portálu www.cd.cz. Při nákupu jízdenky s místenkou přes e-shop, v rámci zkušebního provozu do 48 hodin před pravidelným odjezdem vlaku, si v kroku „Doplňkové služby“ z nové položky „Bonusové občerstvení“ jednoduše vyberete z ucelené nabídky produktů. Po výběru bude tato informace uvedena na místě a v den vaší cesty bude vybrané občerstvení dodáno přímo až na vaše místo. Pokud si z nabídky na e-shopu nevyberete, nebo budete nakupovat jízdenku v kratším čase než 48 hodin, bude vám nabídnuto Bonusové občerstvení v omezeném sortimentu přímo ve vlaku. Více na www.cd.cz.

Oslavte s turisty 100 let republiky

K dvojnásobnému jubileu – stoletému výročí vzniku republiky a zároveň 130 letům od založení Klubu českých turistů – jsou pro všechny zapálené cestovatele připraveny od 26. do 28. října 2018 velkolepé oslavy na náměstí Republiky v Praze. Festival je součástí pražského projektu Společné století v Praze. A na co se můžete těšit? Čeká vás bohatý hudební a kulturní program, festival jídla, výletní trasy, stoleté losování a besedy se zajímavými hosty. V pátek na téma stoletého vývoje českého obchodu a cestovního ruchu, v sobotu setkání s osobnostmi MČ Prahy 1 a v neděli můžete být svědky vyvěšení největší turistické značky na světě a jejího zápisu do České knihy rekordů. Více o programu na www.kct.cz a o celopražských oslavách na www.spolecnestoleti.cz.

RunCzech

Do Jizerek na Nature Run

Letos poprvé se zbrusu nový závod RunCzech na tratích 12 a 22 kilometrů rozeběhne v neděli 7. října 2018 také v Liberci. Nabídne stejný servis, jaký možná již znáte z ostatních závodů RunCzech. Startovat se bude z centra města ve 12:00. Běžci se vydají směrem k zoo, kolem lesního koupaliště a proběhnou skrz žulový lom Ligranit. U Mlynářova kříže se trasy dělí, 12kilometrový závod se vrací do Liberce, zatímco 22kilometrová trasa pokračuje až k Bedřichovské přehradě, dále na Maliník, Rudolfova a přes zoo zpět do centra, kde je cíl závodu. Kapacita libereckého Nature Run je 2 000 závodníků (tisíc pro každou trasu), kratší vzdálenosti se mohou zúčastnit běžci už od 15 let. Registrace na nový závod jsou dostupné na webové stránce www.runczech.com.

pont to go

ČOKOLÁDOVÉ ZPESTŘENÍ PODZIMNÍCH DNÍ

Žluté prodejny PONT Market na větších českých nádražích se postupně mění na nový redesign PONT to go. První provozovna podle nového konceptu byla otevřena v Havlíčkově Brodě, do konce roku se můžete těšit také na novou v Hradci Králové. Ať během října navštívíte novou prodejnu, nebo tu, na kterou jste dosud zvyklí, v jejich akčních regálech najdete vždy sladkou pochoutku na cesty M&M's ve dvou velikostech. Po které verzi čokoládových bonbónů sáhnete při svých cestách přes Pohodlné Obchody Na Trase?

WWW.PONTY.CZ

FOTO: DOSTIHOVÁ SPOLEK A. S.

Na dostihy

14. října 2018

Na Velkou pardubickou se slevou

Legendární Velká pardubická se tradičně koná druhou říjnovou nedělí, letos 14. října 2018. Nejstarší a nejtěžší dostih kontinentální Evropy, jehož historie se začala psát už v roce 1874, je vrcholem tuzemské překážkové sezony. Na start 128. Velké pardubické s Českou pojišťovnou se postaví nejlepší z nejlepších, kteří v aktuálním ročníku splnili podmínky pro účast v tomto výjimečném dostihu. Slavnostní zahájení dostihového svátku je v 11 hodin. Součástí pestrého programu jsou i další prestižní dostihy, jako je například Poplerův memoriál, Cena Vltavy nebo Cena Labe. Na dostihy do Pardubic přijedte vlakem. Zastávka Pardubice závodistiště – jak už její název napovídá – je na dohled bran dostihového areálu a navíc můžete ušetřit. Pokud totiž v pokladně závodistiště předložíte platnou jízdenku ČD do Pardubic, získáte 50% slevu na vstupné. České dráhy pro vás navíc připravily také posilový spoj, který odjíždí v 8:55 z Prahy hl. n. a na zastávku Pardubice závodistiště přijede v 10:25. Na zpáteční cestu se vydá v 17:28 a do Prahy dorazí v 18:58. Více na www.cd.cz/zazitky.

 Nejbližší železniční zastávka/stanice:
Pardubice závodistiště/Pardubice hl. n.

Vlakem za zážitky

www.cd.cz/zazitky

FOTO: VYKVIŠTĚ KROMĚŘIŽ, S. R. O.

Na výstavu

13. a 14. října 2018

Do Kroměříže na podzimní Floriu

O víkendy 13. a 14. října se na kroměřížském výstavišti koná celostátní prodejní výstava pro zahradníky a zahrádkáře Floria Podzim. Kromě bonsajové části výstavy bude pro návštěvníky připravená v pavilonu B také tradiční velkolepá expozice ovoce a zeleniny s názvem Hanácký statek. V rámci ní si mohou zájemci vyrobit i svůj vlastní mošt pomocí unikátního šlapacího kola. Na výstavě nakoupíte samozřejmě vše potřebné pro dům a zahradu. Letošní novinkou je jedinečná dušičková expozice s kompletní nabídkou výzdoby a služeb spojených se smutečním obřadem, kterou najdete v pavilonu A. Těšit se můžete na bohatý doprovodný program, cimbálovou muziku a děti na zábavní park Dětský svět. Pokud se na výstavu vypravíte vlakem a v pokladně výstaviště předložíte platnou jízdenku ČD do stanice Kroměříž nebo Hulín, získáte k jedné zakoupené základní vstupence druhou zdarma.

 Nejbližší železniční stanice:
Kroměříž

FOTO: PRESENTOVNÍ LÉČEBNĚ LÁZNĚ, A. S.

Do lázní

Po celý rok

Zajedte si do Jeseníku pro zdraví!

Nad městem Jeseník (do roku 1946 Frývaldov) v osadě Gräfenberk vznikl v roce 1822 zásluhou Vincenze Priessnitzze první moderní vodoléčebný ústav na světě. Během následujících let se z něj staly světoznámé lázně a vyhlášené centrum vodoléčby. Dodnes Priessnitzovy lázně navrací lidem zdraví a radost ze života. Léčí se v nich především pohybové, dermatologické a psychické potíže. Hlavní stavbou lázeňského areálu je budova Priessnitzova sanatoria, postavená podle projektu architekta Leopolda Bauera v duchu moderního historismu. S místním lázeňstvím se můžete blíže seznámit při procházce po dvou naučných stezkách – Vincenze Priessnitzze (5 km) a Živé vody (6 km). Obě naučné stezky se protínají u Jitřního pramene. K vyhledávaným atrakcím lázní patří Balneopark. V něm je vybudovaná soustava zastavení s bazénky, sprchou a dalšími objekty, které slouží k hydroterapii.

 Nejbližší železniční stanice:
Jeseník

FOTO: PARTNERSTVO O. P. S.

Na víno

10. a 11. listopadu 2018

Festival otevřených sklepů pod Pálavou

Letošní podzimní Festival otevřených sklepů, který se koná o víkendy 10. a 11. listopadu, zavítá do oblasti pod Pálavou. V Horních Věstonicích, Dolních Věstonicích, Pavlově, Milovicích a Bulharech si můžete k degustaci vybírat z přibližně 300 vzorků vín od třiceti vinařů. V ceně dvoudenní vstupenky získáte degustace všech festivalových vzorků, vstup do všech sklepů, tištěného průvodce s podrobnými medailonky vinařů, degustační skleničku, stylovou tašku, možnost využití festivalové autobusové dopravy a vstup na vybrané akce doprovodného programu. Po předložení jízdenky ČD máte nárok na slevu 20% z ceny vstupenky zakoupené na místě. Jízdenka musí mít cílovou stanicí Zaječín nebo Břeclav s platností 9., 10. nebo 11. listopadu 2018. Vstupenky se slevou je třeba si předem rezervovat na: petra.weberova@nap.cz. Bližší informace na www.otevrenesklepy.cz.

 Nejbližší železniční stanice:
Zaječín/Břeclav

Tož to kupte!

**TGM A SBÍRKA UMĚNÍ
PRO PRAŽSKÝ HRAD**

12. 9. – 9. 12. 2018

CÍSAŘSKÁ KONÍRNA PRAŽSKÉHO HRADU

Výstava se koná pod záštitou prezidenta republiky pana Miloše Zemana.

Publikace, z níž bylo čerpáno, je uložena
v Národní knihovně České republiky,
foto Karel Pilčíka.

Pořadatelé:

Kanclář prezidenta republiky

Správa
Pražského
hradu

Partneři:

Mediální partneři:

ROZHOVOR

TEXT: MICHALA JENDRUCHOVÁ
FOTO: ARCHIV SABINY REMUNDOVÉ, JAN CHALOUPKA

SABINA REMUNDOVÁ

INSPIRACE

ke mně přichází vždy v pravý okamžik

Téměř vždy se za jejím jménem objeví přívlastek slavné maminky. Není divu. Zdědila po ní ohromný komediální talent, důslednost, preciznost a neuvěřitelně profesionální přístup k práci. Kombinací toho všeho dokáže divákům naservírovat herecký koncert. A to ve filmu i na jevišti. Ač by mohla sklízet pozlátko diváckého obdivu, nemá problém obléknout montérky a řídit přestavbu chalupy. Netají se tím, že rodinné zázemí a vztah s dětmi jsou pro ni absolutně na prvním místě. I sebezajímavější role jim nemůže konkurovat.

Kdy jste si naposledy dala obložený chlebiček?

Myslím, že v divadle Kalich po poslední premiéře maminčiny autorské komedie Veletoč. Dobrý chlebiček je pochoutka. Na silvestra se u nás doma pečou a zdobí briošky. Výborné chlebičky připravuje maminka mého muže Eva.

Asi tušíte, na co narážím. V trilogii Zahradnictví jich spořádáte ohromné množství. Říkám si, že se vám musely zprotivit. Máte spočítáno, kolik jich bylo?

Na počítání není čas. Jídlo je při filmování spíš neradostná záležitost. Stydnoucí polévka, vdolky, kremrole, a to všechno dvacetkrát dokola. To pak jde potěšení stranou.

Jak se takové akce natáčejí?

Rekvizitáři jsou nablízku s velkou zásobou nových a nových kousků a ty se podle instrukcí paní skriptky udržují v přesném tvaru, aby se natočené mohlo podle potřeby kombinovat. To znamená, že vidíte třeba, jak v celkovém záběru místnosti Mařči (postava, kterou Sabina Remundová v Zahradnictví ztvárňuje – pozn. red.) kousne do vdolku, začne mluvit s plnou pusou a větu dopoví v blízkém záběru, kdy v detailním záběru zuby dokousnou sousto a na tváři zůstanou stopy od moučkového cukru. Tyto záběry se i několikrát opakují a k nim ještě jiné. Zrovna sladké moc ráda nemám.

Netajíte se tím, že se musíte hlídat, abyste nepřibírala. Stravujete se zdravě. Nestresovalo vás tedy v tomto ohledu natáčení, při kterém jste měla neustále plnou pusou?

Práce určuje i tyto ryze soukromé záležitosti. Kvůli některé roli se hubne, jindy tloustne nebo zůstáváte na stejném po celou

dobu natáčení, a to trvá třeba několik měsíců. V soukromém životě a nezávisle na rolích od mládí stále s váhou bojuji. Ale mám se ráda, to je na tom všem nejdůležitější. Mít radost ze života a neutuchající redukční úsilí vidět hlavně ze zdravotního hlediska. Je důležité nerezignovat, nespokojit se s faktory, které ohrožují naše zdraví.

Zmínila jste tragikomickou postavu Mařči, kterou v trilogii ztvárňujete. Měla jste nějaký vzor podobné ženy? Tuto polohu hrajete častěji a vždy velmi pravdivě.

Nikdy to není jedna konkrétní osoba, přesně zkopírovaná. Často se přistihnu, že automaticky pozoruji lidi a nějak se mi ty dojmy samy třídí a ukládají v hlavě. V pravý okamžik

přijde inspirace. Tragikomickou se postava stává například ve chvíli, kdy se rozhodnete, že k tomu negativnímu, co zosobňuje, přimícháte nějaký lidský rozměr. Přemýšlíte, čím to je, že se stala takovou, dejme tomu hamiznou. Někdo té paní nějak ublížil, neměla hezké dětství, sama nemohla mít děti a neunesla tuto skutečnost, začala být nevráživá a vztekla vůči dětem, svůj žal se rozhodla konejšit koblihami... Takhle začnete pracovat na příběhu, který máte před sebou v určité stručnosti právě probíhající, až se vám vypoupe člověk. Začne se podobat sousedům, známým, příbuzným. Smějeme se a zároveň je v tom jistá hořkost, odmítnutí. To hledání příběhů mě na mé práci baví.

Zachovala jste se někdy neomaleně jako Mařči? Stávají se vám takové tragikomické situace i v životě?

Asi určitě. Někdy jsem roztržitá až hrůza! Děti ze mě mají legraci a já se zlobím a vykřikuji, že jsem z nich celá pryč. Mařči má talent šlápnout do něčeho, víte, jak se to říká? To se mi také nesčetněkrát podařilo, někdy jsem asi i neomalená, ale snad ne tolik jako Mařči. Věřím, že mám z rodiny dobrý základ a to podstatné je se mnou v pořádku.

Jak jste se učila dlouhé dialogy, které musíte rychle povídat?

Mám štěstí na ukecané role. Když máte vypadat civilně a tak jen tak být, někam projít, podívat se, říct dvě slova a konec, tak to nehraji. (smích) Připravít se na dlouhý monolog ve filmu je náročný úkol. Nejde o to naučit se text. To bývá nejvíce obdivováno laiky, ale mnohem složitější je ten myšlenkový proces, stavba takové promluvy. Zachovat živost a rytmus. Chodím hodiny sem tam a brblám si text pořád dokola. Nejdřív si jej čtu, pak poslouchám vlastní suše namluve-

JSEM MATKOU A TO JE ROLE, KTEROU JSEM SI BYLA JISTÁ ODJAKŽIVA.

S Rudolfem Hrušínským v představení Divoká kachna (1993)

Momentka z natáčení spotů ČD s režisérem Janem Hřebejkem a Martinem Fingerem

JÍST NA JEVIŠTI JE NÁROČNÉ. UŽ NĚKOLIKRÁT JSEM MUSELA NĚKTERÉHO SPOLUHRÁČE BOUCHAT DO ZAD.

nou nahrávku, pak si s nahrávkou povídám. To všechno pořád dokola, v autě, v kuchyni, na procházce se psem.

Určitě se vám dobře učí na chalupě v jižních Čechách, kam pravidelně jezdíte a kde jste strávila podstatnou část léta. Jak chalupaříte?

Jako o život! Je to stará chalupa se spoustou bolístek a já tam dělám všechno od hospodáře po kuchařku. Ale s láskou, vztahem, potřebou. Byly roky, kdy se chalupářům lehce posmívalo. Dneska se zase věci mění. Určitě jsou mezi luftáky i troubové, snobové a namyšlenci, kteří dráždí místní, ale často jsou to lidé, kteří vracejí starým domům na vsi život, udržují je a investují velké úsilí i prostředky k jejich záchraně. Bolí mě vidět staré usedlosti polorozbořené, zanedbané. V létě jsem byla na několika místech v jižních Čechách a viděla krásně opravené, ale i zdevas-tované domy. Lépe bychom měli zacházet i s odpadem. To je velký problém. Výchovu v rodině to začíná.

Když už hovoříme o tom Zahradnictví, zahradničíte ráda?

Včera se smál jeden můj soused na chalupě, že jsem zahradnice na baterky, ale tak zlé to není. Zahradničení mě baví, protože mám potřebu být celoročně hodně venku. V naší trilogii a seriálu se nejčastěji objevují kaktusy, ty vidím nejraději někde na mezi u moře. Vášnivý pěstitel kaktusů je můj filmový bratr David Novotný. Svou posedlostí je až legrační. Já sama na sobě ale v reálu cítím také jistou závislost na půdě, pěstování. Rozumím mu.

Co najdeme na vašich záhoncích?

V posledních letech se zaměřuji na rostliny suchomilné. Dříve jsme s maminkou pěstovaly i chřest a artyčoky, čekanku. Maminka občas v legraci říká, že jsem chudinka zdědila tuhle její vášeň. Pěstuji okurky, rajčata, salát, fazole, spoustu kytek. Nechci být otrokem zahrádky, ale práce mě baví, uklidňuje, odpočívám na zahradě a v lese od shonu města a svého povolání. Jsem překvapená, že se letos urodilo přes velké sucho tolik třešní, švestek, jablek, ořechů. Jsem vyočovaná tak, že to nemůžu nechat ležet.

Jak je zpracováváte? A jak vůbec vaříte?

Vaření jsem trochu odložila. Děti mě často zastoupí a nějak mě přešla ta tíživost být excelentní kuchařka. Vařit umím, ale netrávím v kuchyni tolik času. Nekupuji blbosti. Přednost má kvalita. Letos mám plný špaz švestek, zavařuji je bez cukru, suším, sbírám do bečky na slivovici. Na pití si moc nepotrpím, ale slivovici zalévám takovou směsí pláství, medu, propolisu od kamaráda včeláře a v zimě užíváme jako lék. Jablka moštují. A i griotku jsem dělala.

Tráví s vámi prázdniny na chalupě i vaše děti Adinka a Vincent? Nebo se v období přicházející puberty snaží odtrhnout?

Děti jsou se mnou zatím rády a hodně, i když se jejich potřeby a nároky mění. Máme také milovanou fenku Berdu. Letos jsem příjemně spojila práci s dovolenou, takže jsem se jim mohla hodně věnovat a zároveň jsem pracovala.

A jak jste naskočili do pracovního záprahu v novém školním roce?

Je toho hodně najednou, ale nebyla jsem zaskočená, protože i když jsem v mnohém bo-hém, tyhle chvíle, kdy se sejde větší nápor rodinných a pracovních povinností, plánuji. Starší syn samostatně vykročil na gymnázium, dcera se seznamuje s novou školou a já postupně v divadlech opakuji nebo přezkusuji hry před novou sezonou.

Co vás v ní čeká?

Především práce divadelní. Hraju v divadle Kalich a ve Studiu DVA. Ostatní přichá-

zí velmi operativně a je to dlouhodobě nejjistě. Projekty se často neuskuteční a není dobré příliš se těšit předem, protože z nejrůznějších důvodů třeba k realizaci nedojde. Práce mám pořád ale dost a plně se věnuji dětem.

Nemohu opomenout zeptat se na divadelní představení Bájecná neděle v parku. O tom, že ji režirovala vaše maminka, se psalo už hodně. Ale mě by zajímalo, jaké to je mít maminku a režisérku v jednom za zády na každém představení po celou dobu na jevišti?

Vždycky říkám, že ty soukromé vazby převyšuje partnerství jevištní. Ve chvílích v divadle soukromě neuvažuji, nebo je to až to druhé. Soustředím se na práci. Je to přirozené a navíc s maminkou se zkrátka velmi dobře hraje. Je vědomá, přítomná, vidíte živé oči, její laskavost a radost prostupují partnerstvím na jevišti.

Když zmiňujeme Bájecnou neděli, opět mě napadá jídlo, které na jevišti ve velkém musíte konzumovat. V tomto případě jsou to koblihy. Ustát jídlo a mluvení na jevišti vede někdy k překérním situacím, že?

Koblihy jí jen kolegyně a maminka si k nim dává na jevišti vařené vejce a salát. Kupodivu to na ní nemá žádné neblahé následky. Ale je pravda, že jíst na jevišti je náročné. Stalo se mi už několikrát, že jsem musela bouchat do zad některého spoluhráče. Častější jsou ale třeba onemocnění v souboru. V obdobích chřipek a viróz se z rýmiček v souboru snadno stávají epidemie. Blízkost a únava nahrávají šíření.

Nechystáte i nějaký společný projekt se sestrou? (Theodora Remundová je herečka a režisérka, pozn. red.)

Momentálně ne. Sestra točí dokumenty a já hraji divadlo a točím hrané filmy. Párkrát jsem měla nějaký nápad, teď ale společně nic neplánujeme.

Na svém kontě máte velmi zajímavé herecké příležitosti. Jste přísná ve výběru rolí? Co byste třeba nikdy nevzala?

Přísnost asi není to pravé slovo. Zatím jsem měla štěstí. Točila jsem a hrála v divadle jen role, které mě těšily. V minulosti jsem z různých důvodů některé role odmítla, například kvůli nahotě, neslučitelnosti se studiem, křížení s jinými projekty. Velmi intenzivně jsem se také věnovala a věnuji výchově a péči o naše děti. Unikl mi třeba kus profesního života, ale jsem matkou, a to je role, kterou jsem si byla jistá odjakživa. Čtrnáct a třináct let je „hustež“ věk. (smích)

Jak jejich pubertu zvládáte? Hodně zmiňujete výchovu, máte nějaké výchovné „figle“?

Nemám! Jsem v mnohém nedůsledná. Nejčastěji se řídím intuicí. Žijeme v čase snad nejdynamičtějšího vývoje, všechno kolem

nás se mění takovou rychlostí, že i otázky způsobu výchovy a vzdělání jsou předmětem mých téměř denních úvah.

Jak děti vnímají, že je vaše rodina středem pozornosti? Vy sama jste se prý jako dítě spíše snažila skrývat veřejnosti.

Ano, byla jsem plachá. Dnes je každý druhý celebrita. Ve městě se dá žít ve větší anonymitě. Když jsem byla malá, byla pozornost na maminku a na nás kolem ní všudypřítomná. Nebyly ale zase lovci senzací a jejich kon-

MÁM POVINNOST PODÍLET SE NA PROPAGACI SVÉ PRÁCE, ALE MÉ DĚTI SE NIKDE FOTIT NEMUSÍ.

zumentů. Četly se Květy a časopisy o zahradě, křížovky. Děti se snažím držet stranou. Mám povinnost podílet se na propagaci své práce, ale děti se nikde fotit nemusí. Jsem pro četbu knížek, návštěvu divadla, kina a prohlížení fotografií vlastní rodiny. Nerozumím sbírání podpisů kohokoli a nepodporuji bulvár.

Stále s vámi tráví čas chůva Libuška, která vás provází celým životem? Napadá mě parafráze s jedním z dílů Zahradnictví – Rodinný přítel. Ona je takovým vašim opravdovým rodinným přítelem?

Naše milá Libuška! Ano, pro mě je to právě Libuška. Moc mi pomohla s dětmi a jsem jí za to nekonečně vděčná. Pomáhá mi i teď, kdy děti rostou. Mohu se na ni spolehnout. A to se starala už o mě jako miminko. Je mi velmi blízká. Na děti je přísná a ony se někdy zlobí a prskají, máme ji ale moc rádi. Je to veselá ženská, srdnatá, pracovitá. Zažila s námi i spoustu dobrodružství. U moře, na horách, letos stála poprvé na paddle boardu. A šlo jí to. Je to velmi sportovní žena. Nikdy neřídila a auto jí nechybí. Jezdí často a ráda vlakem. Vehementně mě přesvědčovala k návštěvě pražského hlavního nádraží. Dokáže ocenit a pochválit zlepšení, právě třeba na nádraží, a s nakažlivým nadšením vyprávět o všech výhodách železnice. V létě s námi v jižních Čechách byla prakticky pořád.

Jezdíte tedy do jižních Čech vlakem?

Vlakové spojení k nám je složité, ale moc ráda jezdím na Slovensko nebo na Moravu. Často hrajeme v Brně, v Ostravě. Jen ty noční spoje mi chybí. V roce 1990 jsem byla s přítelem v Anglii a dodnes vidím ty dokonale vlaky, kde lidé snídají cestou do práce. I u nás už se cestování velmi zlepšilo. Jezdila bych ještě víc, jen se teď pohybuji tak nějak mimo železniční trasy. Ty snídající Brity mám pořád před očima. My tehdy jeli se dvěma chleby, které jsme snědli, i když jsme z nich skrojili plesnivou kůrku. Měli jsme studentskou měsíční jízdenku a dělili se i o jediné kafe. S úžasem jsem hleděla, jak je možné jet do práce. Venkovský spoj někde ve Skotsku. Je to 28 let! ■

SABINA REMUNDOVÁ (46 LET)

Herečka a scenáristka se narodila 18. května 1972 v Písku do slavné divadelní rodiny. Jejími rodiči jsou herečka a režisérka Iva Janžurová a divadelní režisér Stanislav Remunda. První velkou zkušenost před kamerou získala ve filmu Výlet režisérky Alice Nellis. Známa je také díky rolím v úspěšných českých filmech, jako jsou například Lidice, Tajnosti, pohádka Sedmero krkavců, či v televizním seriálu Případy 1. oddělení. Loni natočila trilogii Zahradnictví, kde ztvárnila tragikomickou postavu Mařči. S manželem, scenografem Adamem Pitrou, má syna Vincenta a dceru Adinu. Volné chvíle tráví nejraději v jižních Čechách na chalupě.

Ultima+

4 l
3699,-

6 l
3999,-

Tlakový hrnc
ULTIMA+

Pokrmu se v něm
nepřichytí ani nepřipálí!

- Opatřeno prvotřídním odolným antiadhezním povlakem.
- Snadné nastavení ideálního tlaku.
- Pohodlné otevírání a zavírání jednou rukou.
- Odměřovací stupnice, 4 bezpečnostní pojistky.

tescoma®

4 ČTYŘI
PLUSY
PRO
VARENÍ

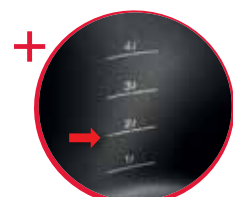
Snadné nastavení
tlaku pomocí symbolů

Indikátor
tlaku

Pohodlné otevírání
jednou rukou

Nádoba
se stupnicí

1993

100 LET
SPOLUTEXT: VÁCLAV RUBEŠ
FOTO: LUCIE VYSLOUŽILOVÁ, ARCHIV ČD

MUSÍME TO ZVLÁDNOUT

Definitivní konec posledních zbytků monarchie nebo návod jak rozdělit stát bez občanské války. I tak glosoval svět zánik Československa v roce 1993. „Rozvod republiky“ měl ale také pragmatičtější stránku – dělení majetku. Jeho hodnota byla vyčíslena na 475 miliard korun a princip vyrovnání byl určen podle počtu obyvatel – 10 milionů (ČR) ku 5 milionům (SR), tedy 2:1. To byla ovšem pouze matematická formule, která se v některých oblastech nedala aplikovat absolutně. Typickým příkladem byla federální železnice.

Rozpad Československa byl bezesporu nejemotivnější událostí v našich dějinách po roce 1989, a proto nemůže v našem kalendáři mapujícím klíčové okamžiky republiky v její stoleté historii na pozadí železnice chybět. Konkurovat mu mohlo snad jen vítězství českých hokejistů na olympiádě v Naganu v roce 1998, ale to byla emoce veskrze pozitivní, a my jsme chtěli zachytit i jistou melancholii, která po rozpadu společného státu Čechů a Slováků nastala.

komotiv a vagonů, a protože samostatné železnice neměly financí nazbyt, šetřilo se i tímto způsobem.

Neveselé dědictví

Federální vozidlový park čítal 5 830 hnacích vozidel, 9 329 osobních a 112 621 nákladních vozů. Velká část parku však byla morálně zastaralá, proto oba železniční podniky hledaly cesty jak jej omladit. Problémem byly samozřejmě chybějící finance, nákup nových vozidel by zatížil rozpočty neúměrnými sumami. ČD i ŽSR se proto vydaly cestou dílčích oprav, které měly vedle zvýšení komfortu pro cestující přinést i snížení nákladů na provoz. Některé typy vlaků však již nebylo možné modernizovat, respektive by taková investice do desítky let starých strojů nebyla účelná. Typickým příkladem byly příměstské elektrické jednotky. České dráhy proto objednaly nové příměstské jednotky. Výsledkem je známý CityElefant. První jednotka vstoupila do zkušebního provozu v roce 1997, ve větším počtu se pak začaly tyto nové vlaky objevovat v roce 2000.

Dalším tíživým aspektem souvisejícím i se změnou politických a společenských poměrů byl vztah státu k železnici. Prvořadým problémem byla chybějící dopravní koncepce. Stát nebyl schopný definovat, jakou roli má železnice hrát, a přizpůsobit tomu podmínky na dopravním trhu, který se stejně jako v jiných oblastech vyvíjel velmi překotně. Prvních 10 let po vzniku samostatných českých i slovenských železnic se proto dá bez nadsázky popsat jako živoření. V obou zemích byla situace podobně neradostná.

Situaci nenahrávala ani snížená poptávka po službách železnice. Řada tratí a spojů bojovala o přežití, oba státy vážně uvažovaly o rozsáhlé redukci provozu. To vyvolalo neklid, zaměstnanci obou dopravců se zapojili do celosíťových stávek. V České republice se vlaky zastavily v roce 1997, slovenští železničáři plošně stávkovali na přelomu ledna a února 2003.

Zrychlit byl klíčový úkol

Vedle vozidel obě železnice zdědily rozsáhlou infrastrukturu. Bývalé Československé státní dráhy zabezpečovaly provoz na 13 115 kilometrech tratí, z toho na Slovensku na 3 661 kilometrech. Jejich stav byl opět velmi špatný. Maximální rychlost byla pouze 120 km/h (s výjimkou kratičkého úseku mezi Brnem a Břeclaví, kde byl v roce 1988 zaveden pro vybrané vlaky provoz rychlostí až 140 km/h), na naprosté většině hlavních tepen se však vlaky pohybovaly maximálně stokilometrovou rychlostí. To bylo pro předpokládané

zapojení do transevropských tras žalostně málo a existovalo reálné nebezpečí, že okolní země, zejména pak Rakousko a Německo, začnou své dopravní projekty trasovat tak, aby co nejrychleji dosáhly kratších přepravních časů bez ohledu na vzdálenost. Jinými slovy: srdce Evropy se mohlo stát kvůli své liknavosti opuštěným ostrovem pomalé železnice bez zapojení do klíčových panevropských tras. Česká republika proto po diskusích zda budovat zcela nové železniční tratě, nebo modernizovat stávající začala v roce 1993 s budováním tzv. Transzitních koridorů. Původní záměr dokončit modernizaci čtyř klíčových tras na rychlost 160 km/h do roku 2000 byl utopický a ani po čtvrtstoletí není původní plán zcela dokončen.

PRVNÍCH 10 LET PO VZNIKU SAMOSTATNÝCH ČESKÝCH I SLOVENSKÝCH ŽELEZNIC SE DÁ BEZ NADSÁZKY POPSAT JAKO ŽIVOŘENÍ. V OBOU ZEMÍCH BYLA SITUACE PODOBNĚ NERADOSTNÁ.

Slovensko se rozhodlo pro rychlejší obnovu vozidel, investice do infrastruktury se začaly významněji projevoval až v novém tisíciletí. Proto se do současnosti podařilo na rychlost 160 km/h zmodernizovat jen necelých 200 km tratí, v naprosté většině v úseku Bratislava – Žilina. Na druhou stranu je ale Slovensko oproti ČR dál ve sjednocení trakční napájecí soustavy. Většina úseků a stanic, původně napájených stejnosměrným proudem, je po modernizaci přepojena na progresivnější střídavý napájecí systém.

Pomalou, ale jistě

Pro obě železnice byl klíčovým bodem vstup Česka i Slovenska do EU. Pozvolná aplikace evropské legislativy, restrukturalizace, otevírání dopravního trhu a s tím související konkurence byly a jsou impulsy, na které museli oba dopravci (a po rozdělení také správci infrastruktury SŽDC, ŽSR a další železniční firmy) reagovat. Oba státy postupně dospěly ke shodnému názoru, že moderní železnice je páteřním dopravním systémem zabezpečujícím takovou mobilitu obyvatelstva, kterou jiný dopravní mód nabídne jen stěží. Také v nákladní dopravě pomalu dochází k prozření, protože miliony tun nákladu převážených po silnici každý rok si vybraly nemalou daň na životech a životním prostředí. Cesta samozřejmě není zdaleka u konce, ale po 25 letech od „rozvodu“ si železničáři obou zemí mohou říci: zvládli jsme to. ■

SAMI

Vybrali jsme scénu, která se v roce 1993 běžně odehrávala. Po rozpadu republiky vznikly jako nástupnické organizace po Československých státních drahách nové národní železnice. Na Slovensku to byla Železnice Slovenskej republiky (ŽSR), u nás České dráhy (ČD). Původní značka ČSD proto úplně zanikla a obě organizace musely své vozidla vybavit novými vlastnickými značkami. České dráhy to řešily mimo jiné i vybroušením písmena S z původních tabulek ČSD. Přeznačit bylo potřeba cca 80 tisíc lo-

Z VAŠEHO ALBA

Zdeněk Běhunčík

Rozlučka se nekonala

Slovenské hory jsou naší srdeční záležitostí, jezdíme tam často a rádi. V roce 1993, kdy došlo k rozdělení našeho státu, jsme navštívili Nízke Tatry a Velkou Fatru. Cestou domů jsme se zastavili u sestřenice, která se přivdala na Slovensko. „Bratranče, popíjej kafe a poslouchej, co jsem prožila,“ říkala sestřenice. „Asi měsíc po rozdělení přišel ten můj večer napitý a v euforii mi povídá. Máme spolu čtyři děti, dvě se narodily na Moravě, s těmi se tam odstěhuješ do chalupy, kterou tam máme. Já si nechám ty další dvě, které se narodily na Slovensku. Zůstala jsem jak opařená... Po týdnu tiché domácnosti přišel s prosbou a velkou kyticí, že vše bere zpět. Řekla jsem mu, že jedině s podmínkou, že přestane chodit do krčmy a nebude slopat borovičku. A slovo dodržel.“ Rozlučka se nekonala a za dva roky oslaví společných 50 let.

Hana Bilíková

Akce v „cizině“

Na podzim 1992 jsme se přihlašovali na zimní zájezd, který se konal ve společné republice – v Prešově. V lednu 1993 jsme ale jeli již do ciziny. Na chování českých občanů k „cizincům“ to nemělo žádný vliv. I naopak. Vždy jsme jezdili a dosud jezdíme na Slovensko rádi.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhledáme následující témata:

č. 11/2018: Rok 2005, Návrat do Evropy
uzávěrka zaslání 10. října

č. 12/2018: Rok 2018, Slávíme!
uzávěrka zaslání 7. listopadu

Staňte se spolutvůrci této rubriky!

Fotografie korespondující s časovým obdobím doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména místo, zobrazení aktéři atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka sou-těže/100 let spolu). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

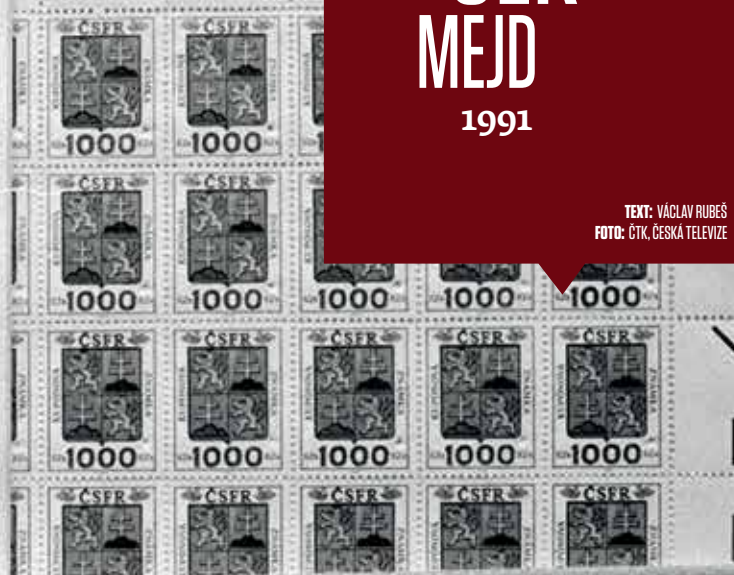

FEDERÁLNÍ
MINISTERSTVO
FINANCI

KUPONOVÁ
PRIVATIZACE

INFORMAČNÍ PŘÍRUČKA

ČEK
MEJD
1991

TEXT: VÁCLAV RUBES
FOTO: ČTK, ČESKÁ TELEVIZE

KUPONOVÁ PRIVATIZACE

Více než 360 miliard korun. Taková byla hodnota státních firem, které chtělo Československo po roce 1989 dostat do soukromých rukou a nastartovat tak národní kapitalismus. Ale jak, když občané této země po 40 letech socialismu nemohli mít takový kapitál, aby si to mohli dovolit? Jedno rčení říká, že když něco nechcete prodat moc lacino, tak to rozdejte. V tomto případě kuponovým systémem.

Kuponová privatizace odstartovala 1. listopadu 1991. Princip byl jednoduchý. Každý občan starší 18 let si mohl za 35 Kčs koupit kuponovou knížku a do ní za symbolickou tisícovku známku. Kuponová knížka obsahovala 10 kuponů po 100 bodech. Tím se stal DIKem (Držitelem investičních kuponů) a mohl prostřednictvím těchto kuponů nakupovat podíly státních

firem. Seznam podniků byl k dispozici na každé poště a zveřejněn také v časopisu Kuponová privatizace. Byly mezi nimi firmy jako Český Telecom, Česká spořitelna, IPB, Komerční banka nebo Škoda Plzeň.

Očekával se obrovský zájem ze strany občanů, který se ale zpočátku nenaplnil. Lidé se vstupu do „velkého světa akcionářů“ báli. První den na poštách zaregistrovalo své kuponové knížky jen několik stovek občanů. Lavinu zájmu spustily investiční fondy, které slibovaly až desetinasobné zhodnocení investice, pokud jim DIK svěří své kupony. V prosinci 1991 se rozjždí na tu dobu nevídaná reklamní kampaň fondů, která dopadá na úrodnou půdu. Zatímco do konce roku si lidé nakoupili zhruba jen 600 tisíc kuponových knížek (stát očekával účast zhruba 2,5

milionu lidí a nechal vytisknout asi 8 milionů knížek), v průběhu ledna už 8 milionů knížek nestačilo a musely se narychlo dotisknout. Do konce ledna se registrovalo celkem 8,5 milionu DIKů. V privatizaci se nakonec rozprodala více než polovina státního majetku a kuponová privatizace byla hodnocena jako úspěšná, i když dala vzniknout jinému fenoménu doby porevoluční – tunelování. Tento výraz se později z Česka dostal do celého světa.

ČD Parking

Výhodné
parkování u nádraží

- jen pro zákazníky ČD
- **zvýhodněné parkování:** Česká Třebová, Pardubice hl. n., Plzeň, Praha hl. n., Otrokovice, Staré Město u Uh. Hradiště, Zábřeh na Moravě
- **bezplatné parkování:** Bohumín, Bohuňovice, Dobřichovice, Frenštát pod Radhoštěm, Hněvice, Hnojník, Hodonín, Hulín, Jeseník, Jindřichův Hradec, Kojetín, Klášterec nad Ohří, Kroměříž, Kunovice, Návší, Písek, Roudnice nad Labem, Stará Paka, Starkoč, Střelice, Ústí nad Labem-Střekov, Valašské Meziříčí, Veselí nad Lužnicí

www.cd.cz/cdparking

CESTO VÁNÍ PO ČR

FOTO: JAN CHALOUPKA

I v zemědělské krajině, kterou je okolí trati z Hodonína do Velkých Pavlovic, se najde mnoho ryze přírodních zajímavostí. Rezervace Zázmoníky, kam dojdete po žluté od bořetické železniční stanice přes Kraví horu, nabízí k porovnání výhled na precizní řádky vinic s odrůdou André, mohutné lány polí, ale i místa, na nichž se lidská ruka dodnes nepodepsala. To vše navíc s panoramatem Pálavy v pozadí.

SLOVÁČKO

Podzimní výlet do rodného města T. G. M.

Vše, co jste chtěli vědět o našem prvním prezidentovi, se dozvíte v hodonínském Masarykově muzeu. Do jeho rodného města se ale vyplatí zavítat i na prohlídku místní zoo, muzea „naftařiny“ nebo kvůli vyhlídkové plavbě po řece Moravě.

TEXT: TOMAŠ REZEK

Už nedaleko hodonínského nádraží se vám připomene, že se nacházíte ve městě, kde se narodil náš první prezident. Pokud se vydáte do centra po Národní třídě, dojdete za chvíli na náměstí 17. listopadu se sochou Tomáše Garrigua Masaryka. V červenci letošního roku k ní společně položili květiny český a slovenský prezident a 28. října se tu také uskutečnil vzpomínkové shromáždění u příležitosti 100. výročí vzniku Československa s lampionovým průvodem a ohňostrojem.

Na rynku také upoutá jedna budova, která patří k nejvýznamnějším památkám města – Dům umělců. Stavba z let 1910 až 1913, v níž sídlí hodonínská Galerie výtvarných umění, zaujme zdařilým propojením secese a motivů slovácké lidové kultury.

K radnici a zpívající fontáně

Po Národní třídě můžete pokračovat až na Masarykovo náměstí, kterému dominují kostel sv. Vavřince, kde byl T. G. M. pokřtěn a zapsán do farní matriky jako Thomas Johann Massařík, a také nepřehlédnu-

telná radnice postavená ve stylu tzv. norimberské secese. Její průčelí zdobí reliéf královny Konstancie Uherské sedící na trůnu. Právě manželka krále Přemysla Otakara I. povýšila roku 1228 Hodonín na město. Zajímavostí radnice je zvonkohra, kterou si můžete poslechnout každý den tři minuty před celou ve 12, 15 a 18 hodin. Na hlavním hodonínském rynku najdete i další místní atrakci – zpívající fontánu. Působivá hra světla, hudby a vody je k vidění do konce listopadu šestkrát denně, a to v 9, 11, 14, 15, 16 a 19 hodin.

FOTO: JIŘÍ MIKOLÁŠ

FOTO: LAZNE HODONIN – DENNÍ LAZNE – BILIS DAY SPA
AUTOR: PĚTR VALLA

FOTO: MARK MARKETING/AREKAMA, S. R. O. (2X)

Za Masarykem na zámeček

Rodný domek T. G. M. už v Hodoníně nenajdete. Dnes na jeho místě v Dobrovolského ulici stojí škola. Význam místa připomíná pamětní deska a busta T. G. M. nad vchodem. Pokud se chcete dozvědět zajímavosti ze života prezidenta Osvoboditele, určitě zavítejte do Masarykova muzea, které sídlí v hodonínském barokním zámečku. Při prohlídce stálé expozice věnované nejslavnějšímu rodáku uvidíte nejrůznější předměty vztahující se k Masarykovi i členům jeho rodiny včetně repliky oblíbeného prezidentova jezdeckého oděvu a jezdeckých bot. Součástí výstavy jsou tři audiovizuální programy a krátký film o Masarykově životě sestavený z unikátních materiálů Národního filmového archivu v Praze.

Do zoo, nebo plavba lodí?

Ještě jedno jedinečné muzeum mají v Hodoníně – Muzeum naftového dobývání a geologie, které se nachází nedaleko vlakového nádraží. Už více než sto let se totiž na Hodonínsku těží ropa a zemní plyn. Naftaři si při těžbě všimli, že odčerpávaná voda obsahuje velké množství jodu. Ta se záhy stala hlavním léčebným prostředkem lázní založených v roce 1979. Pokud do Hodonína přijedete s dětmi, navštívte místní zoo, k níž vás od nádraží dovede červená značka. V zahradě žije přes tisíc zvířat 279 druhů. V pavilonu kočkovitých šelem můžete vidět mj. čtyřčata tygra ussurijského narozená loni v září. V Hodoníně také nabízejí vyhlídkové plavby po nejkrásnějším úseku řeky Moravy, která tvoří přírodní hranici se Slovenskem. ■

TIP

PO MĚSTĚ V SEDLE BICYKLU

Až do konce října si na nádraží v Hodoníně můžete vypůjčit jízdní kolo. Půjčovna kol ČD Bike je otevřená ve všední den od 7:30 do 17:00, o víkendů od 8:00 do 18:00. Doporučujeme si bicykl raději předem rezervovat na tel. 725 885 965 nebo e-mailem: HDNmezpokl@zap.cd.cz. A kolik stojí půjčovné? Například za nájemné na šest hodin zaplatíte 120 Kč, na 12 hodin 160 Kč, po předložení platné jízdenky ČD nebo In Karty získáte 10 % slevu. Kompletní ceník a další informace najdete na www.cd.cz/cdbike. Hodonínem vedou trasy Moravské stezky a vlnašské stezky Podluží.

Včera neděle byla... v Hodoníně

Můj rodný Zlínský kraj je od Hodonína coby kamenem dohodil, přesto jsem se do rodiště prezidenta Osvoboditele podíval až teď. Mám volnou neděli a celá země slaví sté výročí založení Československé republiky, tak kdy jindy?

TEXT A FOTO: JAN NEVOLA

Vlakové spojení nebylo moc příznivé, s povděkem jsem tedy přijal nabídku táty, který měl jet brzy ráno s bratry autem sbírat švestky kdesi v okolí Hulína. Švestky zrovna nepatří mezi mé oblíbené ovoce a už vůbec se dobrovolně nehrnu do jejich sběru. Snad rodiča promine, když zvolím zajímavější program. Z Hulína už pokračuji vlakem.

V neděli brzo ráno to v Hodoníně na první pohled vypadá, jako by tu ani nikdo nebydlel. Protože jsem ještě nejedl, mířím do místní samoobsluhy se srdečnou paní prodavačkou, která se mě při placení ptá, odkud jsem. Holt nemám místní přízvuk. Na náměstí 17. listopadu stojí reklamní poustač vyzývající místní obyvatele k přihlášení do tanečního klubu. Ten je zřejmě úspěšný, protože v latiniských tancích získali letos titul vicemistra republiky v kategoriích junior a dospělí. A v té druhé jmenované ho získal pár Chovančíková & Masaryk! No není hezké, že jeho jméno nepřežívá jen v knížkách historie? Po cit prázdného města se roz-

plyne při příchodu na Masarykovo náměstí. Místní kostel sv. Vavřince praská ve švech a někteří lidé musí stát i v předsíni. Tady se tradice dodržují! Na náměstí je navíc umístěna dočasná instalace k založení Československa. Informuje nejen o euforii tehdejších obyvatel, ale i stinných stránkách založení republiky.

Po obligátním zakoupení dřevěných turistických známek v infocentru vedou mé kroky k přístavišti Baťova kanálu, který se v Hodoníně stává zase „jen“ řekou Moravou. Když jdu kolem Staré Moravy, říčky, která protéká centrem Hodonína, dívají se na mne z kapradí dětské pohádkové postavičky, motýl Emanuel, Křemílek a Vocho-můrka, Šmoulové a Mimoni. Pokud se chcete po řece svézt lodí, zajděte do Sru-

bu, v tamním přístavišti si s vodáky domluvíte plavbu. Na výběr je hned několik druhů od pirátské, pohádkové či pravidelné, kterou volím já. Přece jen mezi malými dětmi na pohádkové či pirátské plavbě bych si připadal trochu nepatřičně. Řeka tvoří v tomto úseku přirozenou hranici mezi Českem a Slovenskem a navíc je v části lemovaná krásnými lužními lesy. 11 km dlouhá plavba trvá něco přes hodinu.

Po návratu na břeh se rozhoduji, co se zbývající časem. Chci ještě zajít do alespoň jednoho z městských muzeí – Masarykova muzea a Muzea naftové geologie. U obou však vzápětí zjišťuju, že otevírají až ve 13:00, tedy za dvě hodiny. To už nestíhám, místenku do vlaku mám zařízenou na spoj před 14:00, přece muzea neodfláknou jen krátkou návštěvou! Musím se sem někdy vrátit. Blíží se čas oběda. Mým posledním útočištěm před odjezdem se tedy stává restaurace s jezírkem, ve kterém plavou zlaté rybky. Své přání zapíjím předpisově vychlazeným pivem a vyrážím na vlak směr domů. ■

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Svobodná spolková republika Kraví hora

Víno a humor k sobě měly vždy blízko a jihomoravské Bořetice jsou toho jasným důkazem. Po vzoru Valachů a jejich království vyhlásily před sedmnácti lety svou samostatnost. Oddělení od zbytku ČR proběhlo v duchu novodobých tradic v poklidu a obyvatelé dříve společného státu jsou zde vítáni.

TEXT A FOTO: MICHAL MÁLEK

Pěstování vinné révy má v Bořeticích dlouhou tradici. První dochovaná zmínka o obci je z roku 1361 a právě v souvislosti s vinohrady na Kraví hoře. První viniční tratě vznikly severně od obce a jejich součástí se staly i sklepy. Svěho času sloužily nejen k uskladnění lahodného moku, ale i ochraně obyvatel a jejich majetku během válečných tažení. Sklepy dnes napočítáte na 260 a tvoří pomyslnou samostatnou vesničku s dochovanými středověkými názvy jednotlivých vinohradů.

I to mohlo být jedním z podnětů, proč na památné výroční schůzi zahrádkářského

svazu koncem osmdesátých let padl návrh na založení samostatné recesistické vinařské republiky. Nápad na zatraktivnění regionu a přilákání více turistů se stejně jako dobré víno nechal ještě několik let uležet a teprve 12. listopadu 2000 byla během probíhajícího senátních a krajských voleb zvolena i nová vláda Kraví hory v čele s prezidentem. Půl roku po vyhlášení republiky bylo podvýborem pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR uděleno právo užívat vlastní znak a prapor. Zároveň obyvatelé vinařského státu obdrželi své cestov-

Výška: 277 m n. m.

Výhled: Dolnomoravský úval, Pálava, Kyjovská pahorkatina

Vrchol: dřevěná rozhledna

Nejbližší žst.: Bořetice

Výstup: snadný

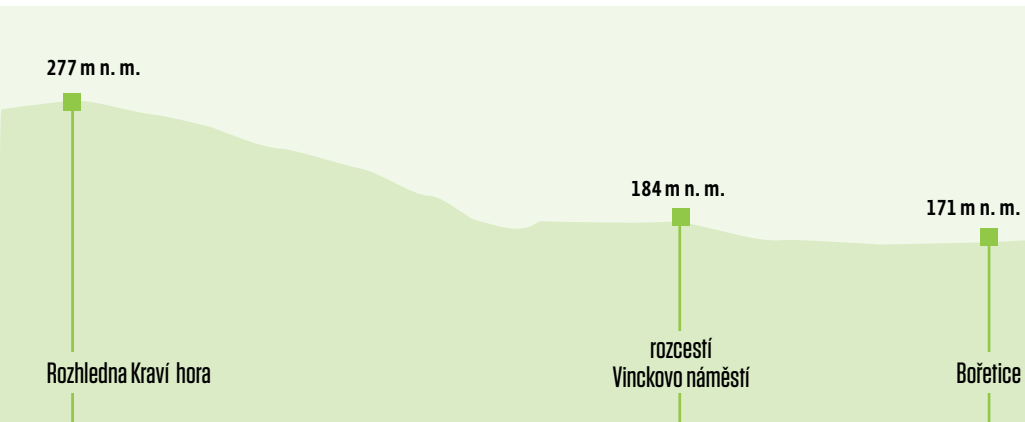
Vrbice

Bořetice

Břeclav

VÝŠKOVÝ PROFIL

ní pasy, poštovní známky a nezbytné propagační materiály šířící slávu nové republiky dál do světa.

Svobodná spolková republika Kraví hora, jak zní úplný oficiální název, má dnes všechny nezbytnosti: ústavu, vlastní měnu Kravihorec (mající stejnou hodnotu jako jedno euro) či hymnu s názvem Bořetické Kraví hory, kterou poprvé slavnostně zahrál dechový soubor Túfaranka ze Šakvic. Nechybí ani čtyři konzuláty (Brno, Rychnov nad Kněžnou, Rakovník a slovenská Modra), kde si před cestou do republiky Kraví hora mů-

žete doplnit podrobnější informace. Zajištěná je i potřebná dopravní obslužnost. Navštěvníci mohou využít místní letiště, limitující však délkou přistávací plochy svou kapacitu pouze pro piloty ultralightů a vrtulníků. Majitelé soukromých tryskáčů tak musí dát přednost například vlakové dopravě fungující v dvouhodinovém taktu. O pohled z výšky však nikdo nemusí být ochuzen, Kraví hora má samozřejmě i vlastní rozhlednu, umožňující výhled nejen na celou mladou republiku, ale i do sousedního státu včetně jižního „vysokohorského“ masivu Pálavy.

SPOJENÍ

Z Prahy
vlakem EuroCity s přestupem
v Brně a Zaječí

Z Ostravy
vlakem EuroCity s přestupem
v Hodoníně

Z Olomouce
rychlíkem vyšší kvality
s přestupem v Zaječí

Potřebným impulzem, který zvažovanou stavbu rozhledny s konečnou platností rozhýbal, se stalo vítězství Bořetic v soutěži Obec roku 2005. Dřevěnou stavbu vytvořili místní tesaři v blízkosti božích muk zasvěcených patronovi lovců a myslivců sv. Hubertovi. Veřejnosti se rozhlednu podařilo z důvodu nepříznivého počasí předat až 11. června 2006 – tedy o pět dní později, než bylo původně na den plný šestek naplánováno. Inu, žádný nový stát nemá zpočátku na rúžích ustláno, ale místní to jistě vzali s nadhledem a humorem sobě vlastním. ■

Velké Pavlovice

Zaječí

Stolová hora

Děvín

MICHAELA BUGRISOVÁ #BACKPACKLADY

Jsem vášnivá cestovatelka, která miluje lidi, autentičnost, tradice a dobré jídlo. Zavedu vás na méně známá či skoro zapomenutá místa a ochutnáte se mnou místní mňamky.

Když chutě Tyrolska ovládnou Hodonín

Šikovné ručičky tohoto slavného šéfkuchaře docenil až Pohlreich, Češi ho neznali. Byl to jeden z nevyraznějších dílů pořadu *Ano, šéfe!*, po jehož odvysílání začaly do Hodonína proudit davy zvědavců a dodnes se v restauraci Westy dveře nezavřou. Jak tento nápor česko-rakouský pár ustál?

U našich jižních sousedů byly Ludwigovy pokrmy vyhlášené. Na jeho císařský trhanec chodíval i Arnold Schwarzenegger s rodinou. Za svou úspěšnou kariérou v Rakousku ale udělal tlustou čáru. Od nuly začal v Hodoníně, kam se odstěhoval se svou ženou Janou, aby společně podpořili její rodiče v těžkých chvílích. Vařil to, co uměl

nejlíp, tyrolskou kuchyni. Ale nedařilo se, nikdo je neznal. Ani jeden z dvojice v českém restaurátérském byznysu neuměl chodit. „Manžel potřeboval povzbudit. To, že ho chválím já, beru jako samozřejmost. Od profíka z oboru to vyzní jinak,“ vzpomíná Jana na okamžik, kdy se rozhodla kontaktovat Zdeňka Pohlreicha.

Učit šéfa trhanec? Proč ne!

Ten se po ochutnání Ludwigových jídel nestačil divit. Dokonce se od něj učil připravovat pověstné knedlíky i trhanec, což se v historii pořadu snad nikdy nestalo. Nikoho v závěru nepřekvapilo, že restaurace dostala od „šéfa“ nejvyšší možné hodnocení, což spustilo lavinu zájmu veřejnosti. „Museli jsme lidi neustále posílat pryč, protože si neměli kam sednout,“ vypráví. Stejně tak i u mě zvítězila zvědavost, a proto do Hodonína jedu téměř dva roky po odvysílání dílu v televizi.

Podnik už je nyní ve větších prostorách. Překvapilo mě, že i přes tak velký nápor vládne v kuchyni pouze Ludwig. Každé jídlo na vašem talíři tedy projde pod jeho rukama. Ráno vždy navaří několik druhů pokrmů a ty se v době oběda prodají. Během pátku a soboty vaří dokonce dvakrát, na čerstvosti a kvalitních surovinách si zakládají. „Ze začátku jsme hodně bojovali s nastavením otvárací doby, manžel musí také odpočívat.“ Bez rezervace zejména o víkendů své štěstí raději nepokoušejte.

Salonni pajšl láká i Vídeňáky

Objednávám masovou směs s domácími špeclami, ty si Pohlreich pochvaloval. Maso je perfektně upravené a z kombinace čerstvých hub, smetanové omáčky a mixu kořenové zeleniny jsem nadšená. Tyrolská kuchyně se surovinami podobá české, avšak dochucení je jiné, často se přidávají čerstvé bylinky. Slečna u vedlejšího stolu dostala chuť na řízek. O chvíli později slyším z kuchyně klepání. V Rakousku vnímají řízek jako určitým způsobem zpracované maso, může být pečený i grilovaný. Ve Westy si zákazníci oblíbili klasiku, tedy vídeňský v trojbalu. Klepe se na tenko a smaží v pánvi na přepuštěném másle. „Jak to Ludwig dělá, když chce každý řízek?“ nechápu, protože friták nepoužívají. „Máme asi 30 pánví!“ Velice žádané jsou i knedlíky na různé způsoby, zelné špecle se špekem, smetanou a sýrem, vepřová líčka, na podzim pak pikantní kousky horského sýru v trojbalu. Vídeňáci k nim jezdí na salonni pajšl, což je směs jater, jazyka a plíc na smetaně s kořenovou zeleninou. Tuto specialitu už dnes ve Vídni nenajdou, a proto neváhají vyrazit kousek za hranice.

Zdá se, že se manželům Westermairovým daří skvěle. Účasti v pořadu Ano, šéfel nelitují. „Šla bych do něj znovu. Akorát mě mrzí, že český národ musel probudit až Zdeněk Pohlreich, protože my vaříme od začátku stejně,“ uzavírá Jana. ■

TIPY místních

Ropa jako suvenýr?

Z muzea nafty si opravdu lahvičku surové ropy odnést můžete. Pochází přímo z naftového dolu Nesyt u Hodonína. Díky poutavým expozicím místních nadšenců se o této surovině dozvíte snad úplně všechno. Mají tady i sbírku petrolejových lamp, poštovních známek nebo odznaků s hornickou tematikou. Že vás nafta nezajímá? Tady vás baví bude!

Nastražte uši,

na Masarykově náměstí je koncert každý den! Před celou se po něm line nádherná melodie z radniční zvonkohry a ta se neomrzí, protože jich má v repertoáru až 300. Následuje hlasité cinkání z věže Kostela sv. Vavřince a poté zpívající fontána, kdy se za doprovodu hudby rozpohybují vodní trysky do stopáže dané písničky. Aktuální časy jednotlivých představení vám ochotně podají v informačním centru.

Nejlepší koktejlův bar

široko daleko, říkají návštěvníci. Majitel Rudolf tam má svou osobní sbírku kvalitních i chuťově netradičních rumů. Reaguje také na aktuální trendy, proto ve Fortixu sestavil zajímavé gin-tonikové menu. Ibiškový tonik? Rýžový gin inspirovaný Japonskem? Nechybí ani Beefeater Pink, který oslnil celou Evropu, vysokou poptávkou zaskočil výrobce a chuťově potěší i vás.

? Restaurace se nachází přímo v centru města, asi 13 minut chůze od vlakové stanice Hodonín. Z Národní třídy stačí odbočit 2x doleva. Poprvé do ulice Dolní Valy, podruhé do ulice Měšťanská a jste v cíli.

Z OKNA VLAKU

Po kolejích za dobrým vínem Z HODONÍNĀ DO ZAJEČÍ

Co stanice či zastávka, to známá vinařská obec. Trať mezi Hodonínem a Zaječí vede krajinou, kde se odnepaměti pěstuje vinná réva. Z okna vlaku zahlédnete nejen vinice a vinné sklepy, ale i zajímavé památky a také výletníky, jak objevují krásy této malebné končiny v sedle jízdního kola.

TEXT: TOMÁŠ REZEK FOTO: MICHAL MÁLEK

Za Hodonínem protíná trať, která má v jízdním řádu číslo 255, rozlehlé chráněné lesy Dúbravy, a ještě než vlak dorazí do Mutěnic, projede kolem soustavy chovných rybníků. U mutěnického nádraží se můžete napojit na červeně značenou turisticko-

kou trasu, která propojuje místa, kde v mládí pobýval prezident T. G. Masaryk. V Mutěnicích žil s rodiči jako malý chlapec v letech 1852 a 1853. Mutěnice jsou oblíbenou vinařskou obcí, největší na Slovácku. V její malebné části zvané Búdy se na úpatí vinic na-

chází více než pět set vinných sklepů, většina z nich je zdobená slováckými ornamenty. Okolí celé trati je protkáno sítí vinařských stezek – značených cyklistických tras. Skoro až do Čejče vede souběžně s železniční tratí nenáročná Mutěnická vinařská stez-

Kolem chovných rybníků

← Hodonín – Mutěnice →

Na Hodonínsku se nacházejí jedny z největších rybníků na Moravě, které tu vznikaly už v 15. století. Vodní plochy, jež jsou využívány k odchovu ryb, můžete zahlédnout i z okna vlaku mezi Hodonínem a Mutěnicemi. Kaskáda Mutěnických rybníků, napájená říčkou Kyjovkou a navazující na Hodonínské rybníky, je rovněž vyhledávaným místem pro pozorování ptáků. Jde o jednu z mála lokalit v Česku, kde je možné zahlédnout pisilu čáponohou, vodouše rudonohého, racka černohlavého a další bahňáky.

9
km

Mutěnická kaple sv. Anny

← Mutěnice – Mutěnice zast. →

Hlavní mutěnickou svatyní je kostel sv. Kateřiny, který nechala v roce 1769 postavit císařovna Marie Terezie. Ve vinařské obci se nachází také celá řada kaplí. Jedna z nich – kaple sv. Anny – je dobře vidět z okna vlaku, stojí na křižovatce ulic u železničního přejezdu. Postavil ji Jiří Pospíšil, který bydlel v č. p. 17. Po něm se o ni starali jeho potomci a příbuzní. V roce 1967 se po úpravě vozovky ocitla zchátralá kaple hluboko pod terénem, a tak ji místní rozebrali a znovu řádně postavili.

11
km

Amfiteátr Pod Búdama

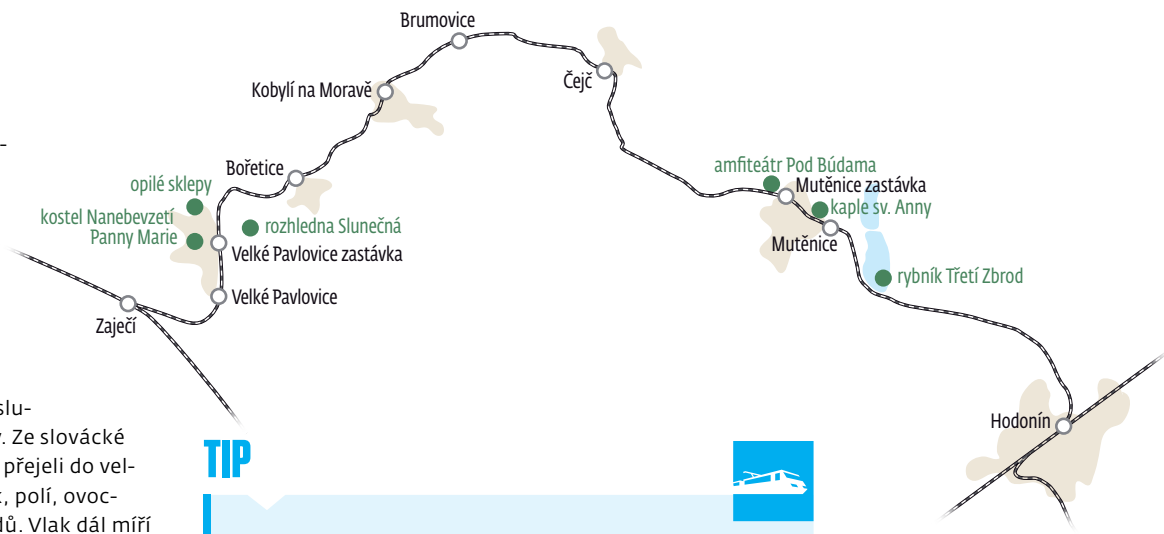
← Mutěnice zast. – Čejč →

K hlavním turistickým lákadlům Mutěnic patří jedinečná lokalita Búdy. Ta se nachází na okraji obce pod mutěnickými vinohrady a tvoří ji stovky rozličných vinných sklepů. Většina z nich má vstupní průčelí zvané žudro, vyzdobené slováckými ornamenty. Pod malebným komplexem vinných sklepů uvidíte u mutěnické vlakové zastávky amfiteátr Pod Búdama, kde se koná řada kulturních akcí, např. Dětské krojované hody, multižánrový festival Mezi sklepy nebo třeba Mutěnické vinařské dny.

12
km

ka a z okna vlaku můžete zahlédnout nejednoho příznivce cykloturistiky. To zdatnější cyklisté se mohou z Čejče vydat třeba po Kyjovské vinařské stezce. Přes Brumovice dojde vlak do Kobylí – jedné z pěti vinařských obcí mikroregionu Modré Hory, jež jsou proslulé především červenými víny. Ze slovácké vinařské podoblasti jsme už přešli do velkopavlovické. I ta je plná luk, polí, ovocných sadů a hlavně vinohradů. Vlak dál míří do Bořetic s kostelem sv. Anny. Podle pověsti původně stával na místě této svatyně kříž, který tu postavili soluňští věrozvěsti Cyril a Metoděj. Od následující zastávky ve Velkých Pavlovicích se můžete vydat po pěších i cykloturistických stezkách k jedné z několika rozhleden v tomto kraji – k vyhlídkové věži Slunečná. Z Velkých Pavlovic už vlak dojde po několika minutách rovinnou krajinou na konečnou do Zaječí. ■

TIP

Druhou říjnovou sobotu se v Mutěnicích koná tradiční Putování slováckým vinohradem, známé také jako Burčákový pochod. Na výběr jsou tři trasy dlouhé 4, 9 nebo 12 kilometrů, po nichž je možné se vydat na toulky podzimními vinicemi. Ochutnat můžete burčák, moravské víno a další místní speciality. V sobotu 13. října se můžete svést z Brna do Mutěnic zast. přímým spěšným vlakem, který odjíždí z brněnského hlavního nádraží v 8:06. (příj. do Mutěnic zast. v 9:20.). Zpět do Brna odjíždí přímý spěšný vlak z Mutěnic zast. v 17:00.

Vyhlídková věž Slunečná

← Bořetice – Velké Pavlovice zast. →

Během dvou měsíců vyrostla v roce 2009 nad Velkými Pavlovicemi nová dominanta mikroregionu Modré Hory – rozhledna Slunečná. Volně přístupná vyhlídková věž měří bezmála 19 metrů a na její vyhlídkovou plošinu ve výšce 15 metrů vystoupáte po 75 schodech. Při dobré viditelnosti z ní dohlédnete nejen na Velké Pavlovice a okolní obce, ale upoutají vás i odlesky monumentálních Mušovských jezer s nepřehlédnutelným hřebenem Pálavy, ozdobeným siluetou Dívčích hradů.

29
km

Patnáct opilých sklepů

← Bořetice – Velké Pavlovice zast. →

Na okraji Velkých Pavlovic se nachází moderní vinařská ulička Pod Starou Horou, kterou tvoří patnáct pestrobarevných domů. V podzemí každého z nich je archivní vinný sklep. Ne-tradiční architektura uličky zvaná „la gaudiwasser“, tedy opilé sklepy, budí u místních rozporuplné reakce. Někteří dodnes považují domy za kýč a srovnávají je s Disneylandem. Sklepní ulička se však záhy stala vyhledávaným cílem turistů. Tři z opilých sklepů je možné si v případě zájmu pronajmout a přenocovat v nich.

30
km

Velkopavlovický kostel

← Bořetice – Velké Pavlovice zast. →

Na místě původního kostela sv. Kateřiny, který byl zrušen za třicetileté války, nechal ve Velkých Pavlovicích v letech 1670 až 1680 vystavět hrabě Bedřich z Oppersdorfu barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Nejprve byla svatyně bez věže, později získala menší dřevěnou věžičku a teprve v roce 1883 byla postavena současná 35 metrů vysoká věž. V ní jsou zavěšené čtyři zvony z roku 1948. Před vchodem do kostela stojí sochy Piety a svatého Jana Nepomuckého z druhé poloviny 18. století.

31
km

Bratři se slováckým uměním v krvi

Ve vesničce Kněždub nedaleko Hodonína stojí u hlavní silnice rodný dům bratří Uprkových. Umělců, kteří se velkou měrou zasloužili o slávu folklóru jižní Moravy i daleko za hranicemi naší země. Muzeem nás provedl Josef Matyáš, jeden z prvních iniciátorů kompletní rekonstrukce domu.

Někdy se stane, že expozice zajímavých osobností není přímo v jejich rodném domě, neboť ten už často nestojí. To ale není případ bratří Uprkových. Chalupa, v níž se narodili, byla kompletně podle dobových fotografií a záznamů opravena v roce 2005. Dnes je tato státní kulturní památka jednou z mála dochovaných hlíněných staveb, tolik typických pro region jižní Moravy, a slouží pro účely muzea i různé kulturní akce.

Po stezce až do Kněždubu

Od kdy tu vlastně rodina Uprkových žila? Prvním obyvatelem domu byl od druhé poloviny 19. století otec slavných bratrů Jan Uprka, sedlák a amatérský malíř. Z jeho tří synů zůstal v domě hospodařit Jožův mladší bratr Martin. Druhý bratr František, známý akademický sochař, se odstěhoval do Prahy. A Joža? Ten si v nedaleké Hroznové Lhotě koupil domek pro svůj ateliér, který později přestavěl na vilu podle návrhu architekta Dušana Jurkoviče. Ta se později stala vyhledávaným místem známých osob, jako byli bratři Mrštíkové, Leoš Janá-

ček, či dokonce slavný francouzský sochař Auguste Rodin. Oběma obcemi dnes vede 26 kilometrů dlouhá Uprkova stezka, která končí ve Strážnici.

Kde se rodí umělci

Rodný dům v Kněždubě je dnes ve vlastnictví obce. Stojíme v bývalém obývacím pokoji u zelené kachlové pece, která prý, jak je zvykem u vesnických budov, vyhřívá všechny místnosti v domě. Na ručně malovaném trámu na dřevěném stropu, který se dochoval v původní podobě, zahlédnete nápis: „Jan

DOMY SLAVNÝCH

FOTO: ARCHIV OBCE KNĚŽDUB

JOŽA A FRANTA UPRKOVI

Uprka léta páně 1870". Výtvarné nadání tedy slavní bratři pravděpodobně zdědili po otci. V celém muzeu jsou rozmístěná vybraná impresionistická díla Joži Uprky a předměty dokumentující prvky slováckých tradic, například panenka oděná ve zdejší kroji. Ten prý dodnes pro různé slavnostní příležitosti místní ženy a dívky oblékají.

Pokračujeme do místnosti vedle černé kuchyně, jež byla kdysi ložnicí. Můžeme se jen dohadovat, zda se slavní bratři narodili právě tady. Dnes jsou však její prostory věnovány hlavně životu a dílu Joži Uprky. Můžeme si prohlédnout jeho osobní věci i pracovní předměty, jako například paletu se štětcí a barvami, oblečení, dokonce i malovanou kolébku. Znamená to, že se sem na statek slavný malíř často vracel? Jeho návštěvy za bratrem se nedají vyloučit, později pobýval spíše ve své vile. Jisté ale je, že každodenní život a zvyky slováckého lidu byly Jožovi velkou inspirací a nakonec i hlavním motivem jeho rozsáhlého díla. ■

Pojď pracovat k nám!

Získej praxi a užívej si cestování

Hledáme:

VLAKVEDOUČÍ/PRŮVODČÍ

- zdokonalíte se v komunikaci s lidmi
- férové jednání a ohodnocení je samozřejmostí
- získáte neomezené cestování vlakem po ČR, SR a výhodné cestování po Evropě
- užijete si 35 kalendářních dnů dovolené a další zajímavé výhody

www.ceskedrahy.cz/kariera

České dráhy

Národní dopravce

**Vlak vám
zajistí budoucnost**
**Staňte se
strojvedoucím**

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nemusíte mít praxi, zaučíme vás.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- 35 dnů dovolené
- příspěvek na stravování,
životní pojištění a penzijní připojištění
- služební oděv zdarma
- možnost pracovat kdekoli v ČR
- jízdní výhody po celé České republice i Evropě
- možnost zvýhodněného ubytování v Praze

Je to pro vás zajímavé? Životopisy zasílejte na karieraDKV@gr.cd.cz

ČD spoty

Dáváte automobilismu rok, nebo dva?

Můžete potkat ve vlaku

Pavel Pavel

Vlak+

Využijte nové slevy

Dáváte automobilismu rok, nebo dva?

V září spatřila světlo světa letošní největší reklamní kampaň Českých drah – nové televizní spoty, které podle motivů filmové trilogie Zahradnictví z pera Petra Jarchovského zrežíroval Jan Hřebejk. Jak se zrodily scény s hláškami jako vystřiženými ze slavných Pelíšků?

Většina z nás jistě zná postavu Jindřicha Rohna v podání Jiřího Kodeta z legendárního filmu Pelíšky. Dvojice tvůrců Jarchovský a Hřebejk, která za tímto fenoménem stojí, se proto v minulých letech ve spolupráci s Viktorem Taušem podrobněji zaměřila na Jindřichův životní příběh časově předcházející Pelíškům. Sága Zahradnictví, jejíž tři díly – Rodinný přítel, Dezertér a Nápadník proběhly v kinech v roce 2017, vychází přímo ze života rodiny scenáristy Pet-

ra Jarchovského a její děj je ovlivněn nejdražšími historickými milníky přelomu 1. a 2. poloviny 20. století. Vypráví o třech rodinách: rodině leteckého radiotelegrafisty, rodině s kadeřnickým salonem a rodině majitele zahradnictví. Kromě Martina Fingera, který ztvárnil roli Jindřicha, si v trilogii zahrála například i Aňa Geislerová, Klára Melíšková, Gabriela Míčová, Sabina Remundová, Ondřej Sokol, Jiří Macháček, Anna Fialová a mnozí další.

I železnice hraje svou roli

Důležitou součástí příběhu posledního dílu Nápadník je také železnice. Bez ní by nemohl fungovat rozvíjející se milostný vztah dvou mladých postav Daniely a Mirka (v podání Anny Fialové a Ivana Luptáka) a boj s předsudky a přesvědčením nekompromisního otce by jistě nedopadl ve prospěch milenců. České dráhy se proto rozhodly, že se stanou partnery trilogie Zahradnictví, využijí i tímto způsobem vybrané filmové po-

stavy k tvorbě nových reklamních spotů a podpoří podzimní kampaň oslavující 100 let železnice s důrazem na její tradici i významnou roli v současnosti.

Autorem reklamních spotů je přímo Petr Jarchovský s režisérem Janem Hřebejkem, na jejich tvorbě se také podílel i producent filmů Viktor Tauš. Hudba, kterou složil Petr Ostrouchov, je vypůjčena z filmové předlohy. S využitím výrazných rysů některých postav Zahradnictví tak vznikly tři scénky zasazené do prostředí železnice, jež kombinují časovou linku z filmu i dnešní reálnou dobu. Nelze si také nevsimnout, že jsou použity hlášky i dějové prvky z Pelíšků, což bylo záměrem tvůrců již od začátku. Charaktery jednotlivých postav Zahradnictví jsou však nejdůležitější. Ať už výbušnost a nekončící kritika Jindřicha Rohna, nebo uštěpačnost a chorobná šetřivost jeho sestry Mařči v podání Sabiny Remundové. V jednom ze spotů se objevuje také maličký Kryštof Ráček, v roli Jindřichem tolik protežovaného synovce Karlíka, či zamilovaný pár ztvárněný Annou Fialovou a Ivanem Luptákem (Daniela s Mirkem).

Jak se točily roky 1940, 1948 a 1959?

Den D proběhl v letních měsících, které svým horkým počasím nečekaně napomohly k dokonalé iluzi. Díky spadanému uschlému listí v některých scénách se totiž skutečně zdá, že se točilo na podzim. Všechny tři nové spoty se podařilo nabrat během jednoho dne. Začalo se v brzkých ranních hodinách, již v 6:00 se produkce

sjížděla u Národního technického muzea na Letné a první klapka padla před 8. hodinou. Právě prostředí muzea bylo potřeba kvůli scéně Rok 1948, v níž Jindřich provádí svého synovce expozicí kolem letadel, aut a konečně parní lokomotivy. Následně se celý štáb přesunul do Letenských sadů, kde se natáčela scéna Rok 1940. Jejím ústředním motivem je odstavené auto, které se Jindřich snaží opravit. Ve scéně byl využit historický model Škody Rapid, a aby auto správně doutnalo, také pár speciálních efektů. Ty zajistily požadovanou hustotu kouře, aniž by došlo ke zničení vypůjčeného dobového vozu.

První část natáčecího dne se tedy odehrávala v jiných lokalitách, než bylo v případě TV spotů v předchozích letech zvykem. Martin Finger, Sabina Remundová i všichni ostatní účinkující dokázali, že jsou herci s velkým H. Ani jednu ze scén nebylo nutné přetáčet více než třikrát. Poté, co se filmový štáb na zbytek dne přesunul na Odstavné nádraží Praha jih, začala především prá-

ce produkčního týmu. Dostat do vlaku kamery, světla a veškerou zvukovou techniku a připravit scény tak, jak bylo potřeba, zabralo nakonec nejvíce času. Ten se však vyplatil.

Nikdy! Až po svatbě!

Poslední spot bylo nutné natočit večer. Scéna Rok 1959, která se odehrává v lůžkovém voze spoje EuroNight, dala všem zabrat. V nočním voze se totiž objevují všechny postavy najednou – Jindřich, Mařči, Daniela i Mirek. Natáčení bylo jedinečnou příležitostí dokázat, zda se filmový štáb čítající zhruba 10 osob vejde do jednoho lůžkového kupé. I když než zazní hláška „Nikdy! Až po svatbě!“, se ukáže, že jde vlastně o dvoukupé... S blížící se nocí a docházející energií celého týmu tedy režisér nakonec rozhodl pozměnit plán a natočit scénu na jeden záběh. A výsledek? Posuďte sami.

Všechny tři nové ČD spoty můžete zhlédnout již nyní na televizních obrazovkách nebo na facebookovém profilu Českých drah. ■

Hazard na železnici? To nedáš!

Už několik let České dráhy a Správa železniční dopravní cesty spolupracují na mnoha projektech, jež se zaměřují na prevenci v oblasti bezpečnosti na železnici i v jejím bezprostředním okolí. Zvýšení povědomí mladistvých o nutnosti dodržování pravidel a předpisů je hlavním cílem dalšího z projektů – druhého dílu dokumentárního filmu *To nedáš!*, který měl premiéru 10. září.

Každoroční statistiky vykazují stále velké množství nehod končících trvalými následky či úmrtím dětí i mladých lidí zapříčiněných nepozorností a lehkomyšlným jednáním. Nejohroženější skupinou jsou stále lidé ve věku od 14 do 19 let. Apel na zodpovědnost a zdravý rozum je tedy vždy na místě. První díl studentského filmu *To nedáš!*, který měl premiéru v březnu 2015, byl hraný, stejně jako jeho letošní pokračování.

Formou několika modelových situací se seznamuje veřejnost se základními pravidly bezpečnosti na železnici i v jejím okolí, informuje o rizikovém chování a upozorňuje na jeho možné fatální důsledky. Snímek je velmi emotivní a působivý, protože jednotlivé příběhy vycházejí z reálných událostí na železnici. První díl byl během tří let promítán při jízdách Preventivního vlaku bezpečné železnice tisícům studentů z celé České republiky.

Co se stane když...?

Tragické nehody se na železnici stávají opakovaně, ČD a SŽDC se proto oblasti prevence i nadále věnují. Druhý díl pod názvem *To nedáš!* 2 také čerpá ze skutečných tragických nehod. Zahrálo si v něm mnoho zájemců z řad studentů. Využití jejich výrazových prostředků posílí celkové vyznění příběhů i preventivní působení projektu. Právě

moderní komunikační prostředky jsou jedním z prvků, kterým se nový film liší od svého předchůdce. Mladiství dnes komunikují prostřednictvím mobilních telefonů, žijí děním na sociálních sítích a sdílejí videa jsou jejich běžným vyjadřovacím prostředkem.

Hrané pasáže druhého dílu dokumentu jsou proto kombinovány s osobními výpověďmi hlavních postav i pomocí selfie videí. Reálné nehody však jsou hlavním motivem v jednotlivých scénách nového dokumentu a odpovídají na jednoduché otázky. Co se může stát při chůzi po kolejích? Stihnu projet padající závory na přejezdu? Uslыším blížící se nebezpečí se sluchátky na uších? Stojí mi pohyb v zakázaných prostorách za trochu adrenalinu? Stihnu přeběhnout koleje mezi nástupišti, než projede blížící se vlak? Otevři oči... To nedáš! ■

O > P

DIVADELNÍ FESTIVAL OSTRAVA V PRAZE 1.–8. 11. 2018

www.ostravavpraze.eu
www.ostravainfo.cz

9. ROČNÍK

Poznejte krásu cestování s Vlak+

I na podzim se koná v České republice mnoho událostí, na něž se dá pohodlně dojet vlakem. Ať už tedy cestujete za pracovní inspirací, na festival sklizně či za exotikou do zoo, nezapomeňte využít výhodné slevy Vlak+, kterou pro vás připravil národní dopravce.

Inspirujte se na Profesia days

Toužíte se posunout dál ve vašem pracovním životě nebo rozběhnout vlastní podnikání? Přijďte 7. a 8. 11. 2018 na Profesia days do PVA EXPO PRAHA v Letňanech. V pořadí už osmý ročník veletrhu pracovních příležitostí vám nabídne více než 100 vystavovatelů z oblasti IT, administrativy, obchodu a služeb, marketingu i dalších oborů. Kromě toho se můžete těšit i na inspirativní přednášky českých osobností, workshopy, IT zónu, modelové pohovory s konzultanty, kariérní poradenství a mnoho dalšího. České dráhy budou také u toho! Navštivte náš stánek a přidejte se do našich řad. Pokud jedete na Profesia days vlakem, využijte nabídku Vlak+ a přijedte na veletrh s 50% slevou na zpáteční jízdenku. Zakoupíte ji na pokladnách po celé ČR už od 1. 11. 2018. Jízdenka platí do kterékoliv cílové stanice v Praze od 7. do 8. 11. 2018. Před cestou zpět z veletrhu si ji nezapomeňte orazítkovat na stánku ČD. Vstup na veletrh je zdarma.

Flora Olomouc ve stylu první republiky

Podzim je období, kdy zahrádkáři i sadaři sklízí zasloužené plody své celoroční práce. Nejen jejich produkty představí podzimní Flora na olomouckém výstavišti od 4. do 7. 10. 2018. Navštěvníky čeká bohatý program doplněný již tradičně oblíbeným festivalem gastronomie a nápojů Olíma, Podzimními zahradnickými trhy, Flora koštem či projektem Rozkvetlé památky. Na podzimní Floře zavládne duch z Tržiště první republiky. Zavzpomínejme společně na tradice vesnických i městských trhů v podobě, ve které je znali naši předci před 100 lety. Na podzimní Floru Olomouc můžete přijet vlakem se slevou 50% na zpáteční jízdné. Aby vám jízdenka Vlak+ Flora platila i pro cestu zpět, nechte si ji orazítkovat na olomouckém výstavišti u stánku ČD ve foyer pavilonu A. Jízdenky Vlak+ Flora s cílovou stanicí začínající jménem Olomouc jsou již v prodeji a platí od 4. do 7. 10. 2018.

Užijte si den v 5. nejoblíbenější zoo světa

Cestujte s námi pohodlně vlakem do Prahy, ušetřete na jízdném a navštivte zoologickou zahradu se slevou. Pražská zoo, kterou najdete v krásném členitém terénu Trojské kotliny, nabízí k prozkoumání mnoho moderních pavilonů i expozic, jako je Vodní svět, Velemlokárium, Pavilon kočkovitých šelem, Pavilon želv, pro děti Rezervace Bororo, nebo v horní části zahrady Indonéska džungle, Afrika zblízka či Africká panorama. K odpočinku nabízí také několik restaurací i rychlých občerstvení, lanovou dráhu, vláček i další atrakce pro děti i dospělé. Využijte 25% slevu na zpáteční jízdenku Vlak+ Zoo a zároveň získáte 20% slevu na vstupné. Stačí u pokladny předložit jízdenku ČD a sleva je vaše. Cestovat můžete z kterékoliv stanice či zastávky v ČR do stanic Praha hl. n., Praha-Holešovice, Praha-Libeň nebo Praha Masarykovo nádraží. Před cestou zpět si jen nezapomeňte orazítkovat vaši jízdenku v informačním centru Zoo Praha u hlavního vchodu.

VÍCE INFORMACÍ O NABÍDCE VLAK+ NAJDETE NA WWW.CD.CZ

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Velikonoční ostrov má s Českem mnoho společného

Rodák ze Strakonice se problematikou pohybu s objemnými břemeny zabýval od mládí, často i za rýsovacím prknem ve své první práci. Známým se však stal až díky teorii, jež vzápětí obletěla svět. Jak lze rozpohybovat slavné sochy moai z ostrova Rapa Nui pomocí pár lan a lidských rukou?

TEXT A FOTO: JOHANA KVÍTKOVÁ

K myšlence stěhování sochy moai vás prý inspirovali popeláři při pohybu s popelnicí, je to tak?

Nejen popeláři! Kroužení s popelnicí po hraně je založeno na podobném principu. Teorii o způsobu stěhování moai je spousta. Na Rapa Nui kolovaly legendy o sochách, které po ostrově kráčely kývavým pohybem v přívratných polokroužcích, tak trochu jako náš golem. Tomu staří řemeslníci říkali kantováním. Nejde o nic nového pod sluncem. S mnohatunovou stojící sochou to je ale složitější. Měl jsem štěstí, že jsem si tehdy mohl při práci črtat na rýsovacím prkně a i si to spočítat. Pak mi kamarádi pomohli odlít sochu a společně můj nápad zrealizovat. V roce 1982 jsem toto téma poprvé publikoval v časopise Věda a technika a o čtyři roky později mě Thor Heyerdahl pozval na Velikonoční ostrov.

Tamní domorodci reagovali na vaši expedici dobře?

Na cizince byli zvyklí, znamenají pro ně přísun peněz. Když jsme je na tři neděle najali, nezabývali se příliš tím, zda budou kopat, nebo stavět sochu. Thor Heyerdahl tehdy potřeboval celou akci utajit před médii, aby si zajistil exkluzivitu. Pokusy jsme proto dělali tak trochu ve skrytu, aby nám náš objev nevyfoukli a hlavně nenafotili. Pamatuji si, že mi místní tehdy řekli: „To je výborný, žes nás to naučil. My to budeme dělat za peníze pro turisty!“ Dodnes jsou tam dvě betonové sochy, na kte-

rých se cvičí i třeba studenti archeologie.

Jak jste snášel náhlou pozornost celého světa soustředěnou na vás a vaši teorii?

Měl jsem drobný trénink díky svému jménu a když jsem občas vyhrál na závodech na vodě nebo na lyžích. Ale to víte, pamatuji si, když jsem po měsíční cestě vystoupil v Česku z letadla, čekalo tam třicet fotografů a kameramanů, Česká televize. A hodinu poté už běžela zpráva ve Zpravodajství. Pak jsem byl po Praze tři dny vláčen po tiskovkách. To byl pro devětadvacetiletého mladíka ze Strakonice silný zážitek.

Jaký byl návrat do tehdejší reality?

Už po třech dnech jsem byl za svým rýsovacím prknem jako před cestou. Odmítl jsem nabídku vědeckého centra ÚV SSM. Mohl jsem tu změnu udělat, zařadit se do univerzitního týmu, více cestovat a naučit se lépe jazyky. Měl jsem ale rodinu a řekl jsem si, že chci dělat svoje pokusy dál, jak jsem zvyklý, bez závazků a že nepůjdu do Prahy, protože jsem plachý Strakoňák.

Najdou se i kritici vaší teorie, připouštíte, že by třeba mohlo být vše jinak?

Samozřejmě že se zpočátku objevovaly připomínky a argumenty proti. Ty se však podařilo doložitelně vyargumentovat. No a nakonec za těch 30 let jsem se stal součástí koloritu výzkumu Velikonočního ostrova. A také mi zatím mé prvenství nikdo nevyfoukl, i když už dvě snahy, jed-

na z Ruska a druhá z USA, proběhly. Když ovšem kdokoli přijde s lepší teorií, ustoupím! Na jednom kongresu se mě ptali: „Dáte pravou ruku do ohně za to, že to tak bylo?“ A já říkám: „Nedám!“ „A levou?“ „Taky ne!“ Odpověděli: „Výborně, je vidět, že dáváte prostor i jiným badatelům!“

Původně jste chtěl být profesionálním malířem či sochařem, že?

Ano, chtěl jsem být výtvarníkem, ale táta kdysi odsoudil vstup bratrských vojsk a byl vyhozen z partaje. V té době byl nedostatek strojařů, a tak mi za určitých ústrků bylo umožněno vystudovat průmyslovku, a pak dokonce i vysokou školu. Po škole jsem nastoupil do strakonického Agrostavu jako projektant. Sice jsem kreslil, ale zemědělské stavby, posklizňové linky a odchovny dobytka. Malování a kresba jsou ale mým koníčkem dodnes.

Nejen kreslení, slyšela jsem že i sochařství?

Díky mé stěhovací firmě, která už dnes není v provozu, mám hodně vybavení ve stodole, které říkám hrdě „ačas“! Jsou tam hevery,

PAVEL PAVEL (61)

Rodák ze Strakonice vystudoval strojní a elektrotechnickou fakultu v Plzni. Experimentální archeologii a problematikou pohybu s objemnými břemeny se zabýval již v době, kdy pracoval jako projektant ve strakonickém Agrostavu. Základem jeho teorie o pohybu s legendárními sochami moai je důraz na využití omezených zdrojů a lidských sil, které měli kdysi k dispozici obyvatelé Rapa Nui. Pavel Pavel dnes pracuje pro Správu železniční dopravní cesty. Na Velikonočním ostrově však nebyl naposledy, plánuje i další návštěvy, tentokrát jako průvodce pro cestovní kancelář Firotour.

lanové zvedáky a spousta dalšího materiálu, a tak není problém cokoliv svařit či zvednout. Sochy dělám pořád, třeba dvoumetrového Spejbla a trochu menšího Hurvínka, protože se u nás ve Strakonících narodil pan profesor Skupa. Jinak si vytvářím plastiky hlavně na svoje pokusy. Čtyři a půl metru vysoká a dvanáct tun těžká socha moai, kterou jsem vyrobil v 80. letech a testoval, jak s ní s pomocí pár rukou a lan hýbat, zůstala dodnes tady ve Strakonících naproti pivovaru a dívá se na řeku a vodáky ze svahu, stejně jako sochy na Velikonočním ostrově. Takže romantika! Také jsem postavil kopii jedné z bran pravěké anglické svatyně Stonehenge podle plánů, které mi kdysi poslali z English Heritage, a rok jsme si pak hráli, jak na sloupy dostat ručně pět tunový překlad. Brána stojí ve Strakonících také dodnes.

Vaše stěhovací firma nese vaše jméno a má v logu sochu moai. To musel být základem úspěchu, že?

Telefony drnčely hodně. Ale dnes už nemám zaměstnance, techniku jen půjčuji a dělám občas „romantické“ transporty. Jako je třeba

oprava spadlých viklanů nebo záchraná kapliček ohrožených investiční činností kolem. Nebo také čtyřicetitunový Čertův kámen, který shodili italská stavitelé železnice na Babyloně u Domažlic! Dnes je zpět na svém místě a kýve se silou pouhé dětské dlaně jako kdysi.

Stavitelé železnice?!

Zde je ta paralela se železnicí! Ale není jediná, můj dědeček pracoval pro traťovku a já mám dnes na starost například i rekonstrukci strakonické výpravní budovy. Do práce jezdím každý den vlaky ČD, takže váš vlakový personál je pro mě už jako rodina. Když jsem plánoval, že napíšu o Rapa Nui novou knihu, myslel jsem, že bych mohl využít volné chvíle na cestách, ale pro psaní potřebuji klid, takže přiznávám, že ve vlaku hlavně spím.

Knihu *Návrat na Rapa Nui po třiceti letech, kterou jste také ilustroval, se vám ale dokončit podařilo. Kdy vyšla?*

Ano, vyšla před loňskými Vánoci. První knihu o Velikonočním ostrově i o sochách moai

jsem psal před třiceti lety, čerpal jsem tehdy ze špatně dostupných archivních zdrojů. Za tu dobu došlo k výraznému posunu výzkumu a informací. Na ostrově jsem byl za svůj život už devětkrát, kamarádi, kteří na ostrově žijí, zestárlí. Musel jsem některé pohledy přehodnotit a upgradovat. A hlavně pořídil nové fotografie. Ty původní se mi nenávratně rozutekly po redakcích. Nyní po letech si myslím, že naše země má s Velikonočním ostrovem mnohé společné. Oni jsou malý ostrůvek uprostřed oceánu a my zase maličká zemička uprostřed Evropy. Oba národy zdobí vejce! A naše země se vždy chtěly osamostatnit. Proto je mi jejich kultura tak blízká a rád o ní šířím povědomí tak, jak to celý život dělal Thor Heyerdahl. ■

Vlakem jezdím často a ráda. Nikdy si nezapomenu vzít s sebou knížku a vychutnávám si chvílku pro sebe. Když mě pořadatelé festivalu Čtení ve vlaku oslovili, abych „si“ četla na trase mezi Prahou a Nymburkem, jen s tím rozdílem, že budu předčítat nahlas spolucestujícím ze svého vlastního románu, neváhala jsem ani minutu.

Čtení ve vlaku: Jít s kůží na trh se mi vyplatilo

TEXT: MICHALA JENDRUCHOVÁ

Zúčastnit se 5. ročníku projektu Čtení ve vlaku, kterým v polovině září měli spisovatelé zpříjemnit cestování lidem na pražských příměstských linkách, pro mě byla výzva. Kdy se mi poštěstí dostat se mezi věhlasná jména, jako je Halina Pawłowska, Michal Viewegh nebo Jáchym Topol? S pokorou jsem se ujala své role. Co jen budu předčítat? Které pasáže vybrat? Podobné otázky mě napadaly od první chvíle, kdy jsem se rozhodla, že půjdu „s kůží na trh“. Nic podobného jsem nezažila ani jako divák, a tak se mi hlavou honily všelijaké smyšlené scénáře, jak to asi bude vypadat. Nakonec bylo vše jinak, ale o to krásnější...

Obavy byly zbytečné

Úderem půl čtvrté odpoledne jsem postávala na smluveném místě u pokladen Masarykova nádraží, kde jsme se sešli s organizátory, fotografy, novináři i moji spolupředčítající, s níž se máme v průběhu cesty střídát. S lehkou nervozitou přistupuji k Janě Vrzalové. Přece jen se svými dvěma knížkami na kontě a třetí v přípravě jsem v tomto oboru proti úspěšné autorce a překladatelce s více než čtyřicetiletou praxí poněkud „vrabčák“. Obavy byly zbytečné. I Jana absolvovala cestu poprvé v životě.

Organizátoři, kterými jsou studenti SOŠ a VOŠ Michael a VŠ kreativní komunikace,

rychle chystají techniku, mikrofon, jednotka CityElefant vyráží ze stanice a... Která z nás začne? Dávám raději přednost Janě. Po prvním kratším úryvku mi předává mikrofon a já představuji svůj první román Dvojité salto na talíři. Nakonec čtu od začátku. V každé stanici organizátoři vybíhají ven s transparenty, aby upozornili cestující, kdo že jim to dnes bude dělat společnost. Mile mě překvapilo, že se i více lidí s námi vydalo na celou cestu tam i zpět.

Nečekaný potlesk

S Janou jsme se brzy sehrály, ovšem cesta začne být i dobrodružná. Mezi bedlivě poslouchající přistupuje parta pubescentů, kteří neváhají komentovat, do jaké společnosti přisedli. „Ty jo, voni neuměj číst, když jim musej předčítat jiní?“ smáli se. Co teď? Dělat, že neslyším? Přece se nenechám zastrážit partou teenagerů! Nedala jsem se a s úsměvem jsem je požádala, zda by zavřeli ústa nebo přesedli jinam. Očekávám drzou reakci nebo demonstrativní odchod, dostaví se ale milé překvapení. Zmlkli, a když o pár stanic dále vystupovali, dokonce zatleskali!

Jsem v Nymburku, jen na stejném nástupišti přebíháme do protějšího vozu a vyrážíme zpět. Aniž bychom stihli vnímat rychle ubíhající krajinu za okny, po pár přečtených stránkách jsme dorazili zpět do Prahy. Škoda, že to tak rychle uteklo. Ještě jedna hromadná fotka, loučení, děkovaná potřásání rukou od cestujících i pár dotazů, kde mohou můj román sehnat jako vánoční dárek. Jsem dojatá, nic víc si spisovatel nemůže přát. ■

S In Kartou do metra i tramvaje

Vlastníte In Kartou a cestujete městskou hromadnou dopravou po Praze a Středočeském kraji? Ať využijete vlak, tramvaj nebo autobus, díky digitalizovanému odbavovacímu systému vám postačí In Karta ČD. Od léta si ji totiž můžete zvolit jako nosič zakoupeného kuponu PID.

Cestování městskou hromadnou dopravou v Praze a příměstskou ve Středočeském kraji je nyní výrazně jednodušší. Díky digitalizaci a spuštění Multikanálového odbavovacího systému PID Lítačka si cestující může zvolit podle vlastní potřeby nosič časové jízdenky. Buď jí může být přímo Lítačka, In Karta Českých drah, nebo také bankovní karty Visa a Mastercard. Cestujícím tím odpadá nutnost chodit aktivovat zakoupené dlouhodobé jízdní kupony do validátorů ve stanicích metra. Díky nové technologii ukládání údajů o jízdném v online systému se kupony aktivují automaticky po jejich zakoupení na e-shopu www.pidlitacka.cz.

Jak to funguje?

Pokud se rozhodnete využít jako nosič právě In Kartou, při nákupu dlouhodobého jízdného v e-shopu Lítačky na www.pidlitacka.cz si stačí zvolit jako identifikátor In Kartou a plastovou kartičku Lítačka si už pořizovat nemusíte. Údaje o vašem zakoupeném jízdném však nejsou nahrány přímo na In Kartě, jsou uloženy v centrální informační databázi. Při kontrole revizorem stačí přiložit kartu na jeho

čtecí zařízení a zobrazí se údaje o vašem kuponu i vaše fotografie, kterou jste při nákupu kuponu nahráli do systému. V případě ztráty nebo odcizení vaší In Karty se informace o kuponu neztratí, pouze tuto skutečnost musíte nahlásit na infolince nebo webu Lítačky. Následně si kupon přenesete na jiný nosič. Pokud budete chtít v průběhu platnosti kuponu změnit nosič jízdného, můžete tak kdykoliv učinit opět v e-shopu nebo osobně na přepážce předprodejněho místa DPP. Jezdíte-li na Lítačku, můžete si platný kupon stejně jednoduše převést na In Kartou.

Užijte si výhody nové aplikace

Součástí regionálního dopravního systému je také nová mobilní aplikace PID Lítačka, která od 1. září zcela nahradila dopravní aplikaci PID Info. Ta umožňuje kromě nákupu jednorázového jízdného (s platností až tři dny) také nákup lístků dopředu s jejich pozdější aktivací, přeoslání jízdenky třetí osobě, aktivaci více jízdenek najednou, vyhledávání aktuálního spojení včetně výluk a omezení či přehled parkovišť P+R s jejich aktuální obsazeností. ■

NOVINKY V E-SHOPU

Co kromě nákupu kuponu na měsíc až jeden rok nový e-shop umožňuje?

- Nákup kuponu dle vybraných pásem včetně kalkulace
- Nastavení upozornění na ukončení platnosti kuponu
- Změnu používaného nosiče během platnosti kuponu
- Správu více účtů přes jediný registrovaný účet

VÍCE INFORMACÍ NAJDETE NA WWW.PIDLITACKA.CZ

SOUTĚŽ O VSTUPENKY

Máte rádi divadlo? Odpovězte správně na otázku a dvě vstupenky na vybrané představení divadelního festivalu Ostrava v Praze mohou být vaše. Ve hře jsou lístky na Lazebníka sevillského!!!, představení Opera? Opera!!!, nebo na inscenaci Teď mě zabij. Více na www.ostravapraze.eu.

Jak se jmenuje mobilní aplikace, kterou můžete od září 2018 využít nejen pro nákup jízdného v Praze i Středočeském kraji?

A) Opencard B) PID Lítačka C) PID IN Karta

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 17. října 2018.

Ekofilm 2018: Přichází doba bez vody?

Již 44. ročník mezinárodního filmového festivalu proběhne v Brně od 11. do 13. října. Ústředním tématem nejstarší přehlídky snímků o životním prostředí ve střední Evropě je letos mizející voda v krajině. Jakou zásluhu na tom má člověk a co může udělat pro to, aby se voda do krajiny vrátila a zůstala tu v potřebném množství?

Do tří soutěžních kategorií bylo vybráno 25 nejlepších filmů. Nejvíce z nich je z české produkce, ale představí se i filmy z Ghany, Ruska, USA nebo Indie. Ty budou bojovat o přízeň diváků i poroty v sekcích Krásy přírody, Středoevropské filmy a Krátké filmy. Přehlídka soutěžních filmů proběhne v brněnském univerzitním kině Scala a v Otevřené zahradě Nadace Partnerství. V mezinárodní porotě zasednou české i zahraniční osobnosti nejen z filmové branže. Snímky bude hodnotit izraelská filmová producentka a laureátka Ceny izraelské filmové akademie Yael Perlov a jeden z nejznámějších polských fotografů krajiny Maciej Duczyński. Jeho fotografie budou navíc před i bě-

hem festivalu zdobit prostor před kinem Scala. Na dálku bude porotcovat také americký spisovatel a podnikatel Seth M. Siegel, který stojí za knižním bestsellerem Budiž voda. Z českých zástupců letos přijali roli hodnotitelů dokumentarista a kameraman Martin Čech, režisérka a kameramanka Olga Špátová a lektorka Blažena Hušková.

Vyrazte na diskuzi s odborníky

Kromě soutěžních i nesoutěžních filmů nabídne EKO FILM i bohatý doprovodný program. Jeho hlavní lákadlo tvoří diskuze s předními environmentalisty v Otevřené zahradě a besedy s českými i zahraničními odborníky v prostorách Masarykovy univerzi-

ty. Program doplní přehlídka technologických trendů a zajímavostí v areálu EKOEXPO na náměstí Svobody nebo zážitkové programy pro školy. Festival otevře ve středu 10. října koncert kapely Mydy Rabycad na Moravském náměstí. Hlavním pořadatelem je Ministerstvo životního prostředí, organizátory potom agentura Key Promotion, Nadace Partnerství a Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity. ■

PODROBNÝ PROGRAM NAJDETE NA WWW.EKOFILM.CZ/PROGRAM

SCAN quilt®

www.scanquilt.cz

46 prodejen v ČR

Oslava piva, které zná celý svět

Chloubka českého pivovarnictví slaví své 176. narozeniny. Každoročně do areálu na Pilsner Fest zavítají tisíce návštěvníků a ani letos to nebude jinak. Akce, která se koná v sobotu 6. října, láká na pravou pivovarskou atmosféru i kvalitní gastro zážitek. Všichni návštěvníci festivalu se mohou do Plzně svést z Prahy Pilsner Expresem zdarma.

Od první várky zlatého ležáku v roce 1842 už nějaký čas uběhl. Značka Pilsner Urquell se stala skutečně výjimečným fenoménem po celém světě. Pivo plzeňského typu je dnes vůbec nejrozšířenější pivní kategorií, která tvoří 70% veškeré světové produkce. A právě v tomto duchu se ponese letošní Pilsner Fest, který bude věnován úspěchu plzeňského ležáku ve světě.

Hladinka od zahraničních výčepních

Na Pilsner Festu se letos představí nejen čeští, ale i zahraniční výčepní, kteří jsou opravdovými mistry svého oboru. Zástupci ze Švédska, Velké Británie, Německa a dalších zemí, kteří šíří slávu českého ležáku, vám ukážou, že umí načepovat hladinku stejně jako čeští mistři svého oboru. Pod dohledem Masterů Bartenderů, zkušených výčepních Pilsner Urquell, poznáte, že dobré pivo není jen hladinka, ale ochutnáte i „mlíko“ a „šnyt“.

V Plzni bude letos nový caterer – společnost Burger Festival, můžete se tedy těšit na kulinářský zážitek mezinárodních jídel ze zemí, kam se Pilsner Urquell vyváží. V areálu bude celá řada gastro stánků, jako třeba MonDieu s grilovanými francouzskými specialitami, Medy Chef, který nabídne lahodné americké burgery, a Paella Don Oli no vás přenese rovnou do slunného Španělska. K plzeňskému pivo bude ale možné vy-

zkoušet i pochoutky tradiční české kuchyně ve stanech restaurací Švejk, Na Spilce či Lokál. Chutím se meze nekladou.

Festivalové prohlídky pivovaru

Podívejte se během festivalu v rámci speciálních prohlídek do bednárny a poznejte bednářské řemeslo. V elektrocentrále se dozvíte více o symbolu pivovaru – Jubilejní bráně, která v letošním roce slaví 125. výročí. A závěrem si vychutnáte přímo z ležáckého sudu čepované nefiltrované pivo Pilsner Urquell. Atmosféru ve velkokapacitních stanech v pivovaru nebo na náměstí Republiky doplní rotující

PILSNER EXPRES VÁS SVEZE ZDARMA

Plzeňský Prazdroj ve spolupráci s Českými drahami vypraví do Plzně a zpět speciální vlak Pilsner Expres, který cestujícím umožní vychutnat si neopakovatelnou atmosféru bezpečně a pohodlně, kromě muzikantů na vás bude čekat soutěž o pivenky ve světovém stylu. Všichni návštěvníci pivního festivalu se navíc svezou vlakem zdarma. Vlak odjíždí v sobotu 6. října 2018 v 10:25 z hlavního nádraží v Praze přes Prahu-Smíchov, Beroun, Hořovice, Rokycany do Plzně a zpět ve 23:30 hodin. Přijďte si 6. října užít skvělou zábavu a připijte si v symbolických 18:42 na oslavu piva, které zná celý svět.

kapely a v Mlýnské strouze na vás bude čekat chill-out zóna a pivovarské auto s vlastním výčepem. Kromě toho si každý může vyzkoušet brýle s virtuální realitou a absolvovat imaginární prohlídku pivovaru. ■

VÍCE INFORMACÍ NA STRÁNKÁCH WWW.PILSNERFEST.CZ A NA WWW.CD.CZ

ČES
TOPIS

TEXT: VÁCLAV RUBEŠ
FOTO: AUTOR, JAN ČAGA

BRNO

Tam, kde se uzavírají KRUHY

Buďto ho milujete, nebo nenávidíte. Je určitě rozdíl se tady narodit, žít, nebo sem přijet jako auslendr a snažit se pochopit. Shoda náhod mě do Brna zavála s cílem blíže poznat město, které se nejednou zapsalo do kroniky naší země. Zajímaly mě především události léta roku 1992, kdy bylo právě v Brně stvrzeno rozhodnutí rozdělit společný stát Čechů a Slováků. Dva dny v jihomoravské metropoli mě ale přesvědčily, že tohle město si zaslouží mnohem víc pozornosti. Tolik barev na jednom místě totiž jinde nenajdete.

„Co v Brně? Vždyť tam nic není!“

To byla první reakce redakčních kolegů, když jsem definitivně rozhodl, že cestopis do říjnového čísla uděláme právě o tomto městě. Pokrytci. Když jsme tematicky vázali na Helsinskou dohodu, Postupimskou konferenci nebo exilovou vládu v Londýně, byl to les odkrvených rukou, jak se vehementně hlásili o „výlet“. Ale do Brna se jim nechce. Balím skoro muzejní canon a vyrážím jim ukázat, že šéfredaktor není jen ten prudič, co pořád něco chce, schvaluje dovolenou a hledá inzerci. Být sám se sebou tři dny může být tíživé, ale i osvěžující. Nakonec to ale bylo úplně jiné. Bezprostřední.

Na Brno dobrý!

Metropolitan odjíždí z Prahy s více než pětimitrovou sekýrou, ale fíra se toho nebojí a těch deset tisíc koní nešetří. Když nás během roz-

jezdu z Pardubic přibíjí do sedaček, chci se naladit na správnou atmosféru, proto od stevarda z jídelního vozu žádám něco „typicky brněnského“. Se shovívavým úsměvem se omluví, že může nabídnout jen to, co je v nabídce, a pak se ke mně nakloní a vysloví větu, která mě bude provázet následujících 48 hodin: „Brno je jenom jedno, ostatní jsou napodobeniny“.

Tak jsem tu a mám hlad. Rychlá večeře na „Zelňáku“ za pražskou cenu. Ok, i tak může vypadat Brno, ale dám mu ještě šanci. To by přece bylo podobně nespravedlivé jako vynést ortel nad Prahou při placení v hospodě na Staromáku...

Bydlet budu ve Voroněži. Tenhle hotel jsem si vybral záměrně. Není úplně v centru města, takže by tam měl být relativní klid, ale hlavně na něj vzpomínala moje máma. Jezdila do Brna v 80. letech měřit síly s nejlepšími kadeřníky Evropy. Tedy pardon – vý-

SEŠLI SE PRÁVĚ TADY, ABY DEFINITIVNĚ STVRDILI ZÁMĚR ROZDĚLIT ČESKOSLOVENSKO NA DVA SAMOSTATNÉ STÁTY.

chodního bloku. A byla dobrá, i když to dneska už nechce přiznat. Hotel byl otevřen v roce 1979 a jméno dostal po družebním městě ze Sovětského svazu. Pro návštěvníky ze SSSR byl ostatně určen především, protože stojí vedle výstaviště, kam zase jezdili měřit síly strojírenští novátoři socialistických zemí. Je mi sympatické, že hotel se ke své historii hlásí a nezměnil si jméno na něco cool znějícího, i když úroveň servisu a vybavení v ničem nezaostává za hotely „západáckými“. A tak první večer musím konstatovat něco tak typicky pražského: „na Brno dobrý!“

Pod platanem to nebylo!

Vstávám brzo, protože nesmím propásnout jediné okno, do kterého jsem se protekčně vmáčkl na prohlídku světoznámé vily Tu-

gendhat. Mají nabito, zájemci si musí počkat i půl roku, takový je zájem. Nedivím se. Skvost zapsaný na seznamu UNESCO a oceněný tolika architektonickými cenami, že jsem si je během prohlídky ani nestačil zapsat, je skutečně dechberoucně jednoduchý, a přitom zvláštním způsobem teplý. Důvěrný pocit získávám hlavně díky poutavému výkladu mladého sympatického průvodce, který návštěvníkům servíruje barvitě detaily z historie vily i obyvatel, čímž zážitek dokonale podtrhuje. Vrací se také k osudovým okamžikům, které se tady odehrály a zapsaly se nejen do historie Brna, ale celé republiky. Nejnámější je jednání někdejšího slovenského premiéra Vladimíra Mečiar s českým protějškem Václavem Klausem. 26. srpna 1992 se sešli právě tady a definitivně stvrdili záměr rozdělit Československo na dva samostatné státy. Brno zvolili symbolicky proto, že je zhruba stejně daleko od Prahy i Bratislavy. Do dějin vstoupila fotografie zachycující oba „rozvodové právníky“ v propocených košilích jednající pod košatým stromem zahrady vily Tugendhat.

SVĚDEK JMÉNEM VILA TUGENDHAT

Historie nejnámější brněnské vily, která je více než ve funkcionalistickém stylu postavena podle tezí svého architekta Ludwiga van der Rohe, je protkána osudovými okamžiky. Rodina Tugendhatů zde žila do roku 1938, kdy před nacisty emigrovala do Švýcarska a později do jižní Ameriky. Po okupaci v roce 1939 tu vznikl klub, bar a kasino gestapa a SS. Těmto účelům sloužil dům do roku 1942. Od roku 1943 vilu užíval hamburský průmyslník Walter Messerschmidt (nepřítel s legendárním konstruktérem německých stíhaček Willym Messerschmittem), který ve vile nechal udělat několik

stavebních úprav včetně stavby nových příček. Tím nevědomky zachránil velmi cennou onyxovou stěnu před následky těžkého bombardování na konci války. Přesto byla vila těžce poškozena, dílo zkázy pak dokonali sovětské vojáky, kteří si zde zřídili stálejše prokoně a velkou část vnitřního vybavení použili jako topivo. Po jejich odchodu byl dům provizorně opraven, od srpna 1945 do června 1950 sloužil jako taneční škola profesorky brněnské konzervatoře Karly Hladké. V říjnu 1950 byl objekt převeden do vlastnictví československého státu a stalo se z něj rehabilitační středisko pro děti s vadami páte-

ře, které zde fungovalo jako součást nedaleké dětské nemocnice až do konce 70. let. V roce 1980 přešla vila Tugendhat z majetku státu do majetku města Brna, a začala tak nová etapa její historie. První komplexní obnova a rekonstrukce vily proběhly v letech 1981–85. Do původního stavu ji však vrátila až druhá rekonstrukce dokončená v roce 2011. Dne 26. srpna 1992 zde Vladimír Mečiar a Václav Klaus podepsali dokument, kterým stvrdili záměr rozdělit Československo na dva samostatné státy. Vila Tugendhat se tak stala přímým svědkem rozpadu společného státu Čechů a Slováků.

Obecně se má za to, že se tak stalo pod platanem, který v zahradě košatí dodnes. Ale nebylo to tak. Seděli pod Jerlínem japonským, stromem, který je ve své čínské domovině považován za posvátný. Je tak trošku ironií osudu, že tento konkrétní exemplář rozdělení republiky nepřežil. Uhnul v listopadu 1992. Zvláštní náhoda...

Živá učebnice architektury

Bylo by skoro smrtelným hříchem ukončit architektonické okénko v Brně prohlídkou jeho nejnámější vily. Celé město je do slova učebnicí moderní architektury, neexistuje lepší tuzemské sídlo (konkurovat mu může snad jen Bařův Zlín), kde budete mít možnost pochopit přerod tradičních stylů v avantgardní meziválečnou tvorbu našich i zahraničních vizionářů. Já mám dvojnásobné štěstí, protože ze sympatáka z Tugendhatu se vyklubal člen Kulturního centra Josefa Arnolda. Bere mne na zarostlý pozemek vedle, který ukrývá další poklad – Arnoldovu vilu. Stavba z roku 1862 je vzhledem k roku vzniku logicky mnohem méně futuristická, má však velmi zajímavý příběh. Architekt Josef Arnold ji nechal vybudovat jako druhou stavbu v nejstarší brněnské vilové kolonii a zasadil se o rozkvět této části města. Žila v něm rodina spřízněná s Tugendhatovými, každá ale vyznávala úplně odlišný životní styl, což obě stavby na první pohled demonstrují. Dům byl do roku 2013 využíván jako školka, do důstojné připomínky

na svého stavitele má ale daleko. Nadšenci z kulturního centra se proto snaží získat prostředky na obnovu a vrátit stavbu do života. Pokud se jim to podaří, získá Brno další budovu s přídomkem „musíte vidět“.

V plánu mám sice i další brněnské baráky, ale nejen architekturou živ je člověk. Potřebuji nasát trochu té atmosféry. Jasně, na to není lepší místo než hospoda. Otevírám brněnského průvodce s gastronomickými tipy (mimořádně skvěle zpracovaného) a vybírám. Bude to Lokál u Caipla v centru starého města. Nepotrpím si na luxus, proto volím normální hospodu. Normální je – pivo mi chutná a rozumím i jídelnímu lístku, což je dneska skoro zázrak. Prostě krása naší jednoduchosti. Naší, nebo moravské? No, nezamotávejme to. Zatím. Na to je času dost...

Obsluha je rychlá a velmi milá, pobyl bych déle, ale mám toho v plánu ještě moc. Dozvídám se ale, že večer bude lokál slavit své třetí narozeniny. To si nemůžu nechat ujít!

Amálie a hasiči

Poklusem se vydávám k Zelnému trhu, protože mám pár minut do začátku prohlídky podzemního labyrintu, kde se kdysi dáv-

V BRNĚ SI PROSTĚ ZAVŘOU CELOU ULICI, POSTAVÍ STAGE A UDĚLAJÍ PÁRTY S KONCERTEM UPROSTŘED MĚSTA.

no uchovávaly potraviny měšťanů a místních živnostníků. „Asi budete sám,“ říká příjemné děvče na recepci, což mi ale vůbec nevadí, protože pan průvodce se může věnovat jenom mně. A je opravdu skvělý, vypráví historky z dob, kdy naše představitelství předčila i nejzvrácenější hororovou tvorbu. Například legendu o hraběnce Amálii, která vraždila své milence, když nabyla dojmu, že si ji nevybrali kvůli kráse a intelektu, ale pro pe-

níze. Prý tady stále bloumá její duch, třímající v ruce nůž, který vrážela do srdcí hříšníků. Podzemí proto zkoumalo několik „záhadologů“. Bezúspěšně. „Sedněte si támhle pod ten obraz. Nedávno tady byli novináři z Epoque, sice nic neobjevili, ale jejich fotograf prý cítil na tomhle místě zvláštní mrazení,“ nabádá mě průvodce. Děsivé. Sedám si, ale fakt nic necítím. Dobře mi ale není, a tak vtipkuji. Na Amáliin účet. Snad se ráno probudím...

Chodby jsou docela dlouhé, ale výklad osvěžující. Pobavím se u historky z nedávné doby, když se zastavujeme u Klece bláznů, do které ve středověku zavírali slabomyslné jedince. Velikostí připomíná větší boudu pro psa. „Ale divil byste se, vejde se do ní osm urostlých hasičů,“ směje se pan průvodce a pokračuje, když vidí můj nechápavý výraz. „Nedávno se tady stavila

výprava profesionálních hasičů. Jeli teda z Mikulova, takže si asi dokážete představit, jak vypadali... Rozhodli se, že se jich do té klece nacpe všech osm. Zvládli to, ven to ale nešlo tak jednoduše. Jednu chvíli to vypadalo, že budeme muset k jejich vyproštění zavolat místní kolegy.“ Říkám si, že až tu najdou další generace lidské ostatky, nebude to důkaz středověké krutosti, ale naší současné blbosti.

Mucha to věděl už dávno

Poslouchal bych dál neuvěřitelné historicky tohoto bodrého mladíka, ale zase mne tlačí čas. Tak tak chytám u nádraží šalinu (já vím, že je to kýč použít brněnský slang, ale jednou jsem prostě musel), která mne odváží k výstavišti. Láká mne sem letáček, který hlásá, že v pavilonu H je instalovaná unikátní výstava Alfonsa Muchy: Dva světy, která kombinuje dva protipóly tvorby tohoto světoznámého secesního malíře. Koukám do mobilu a docházím k závěru, že nejlepší bude vystoupit na zastávce Výstaviště – vstup G2. Jenže ouha, ten je zavřený. Ptám se proto pána čekajícího na zastávce v opačném směru, jak se do areálu nejrychleji dostanu. Potkávám tak dalšího milého člověka, který mi přesně a trpělivě vysvětluje jak na to. To je už několikáté setkání s místním, které mi udělalo lepší den. Děkuji a s úsměvem se loučím, cestou k hlavní bráně pak přemýšlím, kde se v nás berou ty stupidní předsudky a proč je živíme. Co nás žene

k tomu se srovnávat, vymýšlet dekadentní vtípky na téma Praha vs. Brno, když jsme to přece pořád my. A to nám nikdo nevezme.

Muchovo dílo mi bere dech. Upřímně. Devět monumentálních pláten Slovanské eposy zobrazujících dějiny našeho národa a Slovanů vzbuzuje nekonečný proud emocí. Hrdost, lítost, naděje, strach... Jen málo věcí neumím popsat, a tohle je jedna z nich. Přemýšlím, co asi Alfonse Muchu motivovalo věnovat dlouhých 18 let svého života tomuto poselství. Možná právě to, co my opět hledáme – pocit sounáležitosti a uvědomění si sebe sama. Vi-

NECHTE SE VĚST TICem

Pokud navštívíte jihomoravskou metropoli, určitě se nechte inspirovat typy místní organizace TIC BRNO. Ta zajišťuje činnost spojenou s turistickým ruchem ve městě, provozuje několik informačních center, průvodcovské služby, vydává tiskoviny pro cestovatele, stará se o významné kulturní památky, Starou radnici s věží, Mincmistrovský sklep, Labyrint pod Zelným trhem, Kostnici u sv. Jakuba a Káznici na Cejlu. Pro turisty jsou připravené skvěle zpracované tištěné průvodce s různými tématy (gastronomie, památky, zážitky a další). Podrobné informace najdete i na webu www.GOTOBRNO.cz.

dět tuhle výstavu a přemýšlet o jejím obsahu by měla být povinnost pro každého z nás. A je jedno, ze kterého kouta země jsme.

Rolling Brno!

Tady bych mohl skončit. Poselství je obsaženo, oslí můstky postaveny. Ale zatím je to docela těžké téma, ne? Stmívá se, ideální chvíle odlehčit a napít se. Třeba se otevřou třinácté komnaty a nakonec to bude celý jinak.

Vyrážím na zmíněnou oslavu Lokálu u Caipla. Na místě jsem právě včas, na podiu se zrovna chystají sfouknout svíčky na dortu, všude je spousta gratulací. Na ulici. Zavřené ulici. V Brně si prostě zavřou celou ulici, postaví stage a udělají párty s koncertem uprostřed města. Na to se dá říct jedině: no a co?! Atmosféra? Fakt to mám popisovat? Mladí, starší, je to jedno. Vlní se do rytmu, tancují, překřikují se a ano, pijí. Vždyť je to oslava! Ptám se skupinky kluků, jak se jim tu líbí. Víím, je to blbá otázka, ale tak začínají všechny sociologické průzkumy. „Ty nejsi odsud, že?“ ptají se mě. „Je to poznat?“ „Na to se vykašli. My ti to tady ukážeme.“ Tak jdu. Valím s nimi. Pivo na stojáka, trojúhelník pizzy za dvacku, zase pivo. Přemýšlím, jestli mi to připomíná nějaké jiné město. Lidí před bary je jako v Londýně, rachot připomíná Berlín, mejdan mezi památkami trošku evokuje Řím. Přesto je

VLAKEM DO BRNA

Nejpohodlnějším způsobem, jak se dostat do Brna, jsou vlaky ČD railjet. Ty nabízejí rychlé a komfortní cestování mezi Prahou a Brnem a dále do Vídně a Grazu v Rakousku. Využít můžete tři vozové třídy – 2. třídu (economy), 1. třídu (first) nebo nejpohodlnější třídu Business. Brno je důležitou stanicí také další významné mezinárodní linky – Metropolitany. Ta spojuje Prahu s Bratislavou a Budapeští a jezdí ve dvouhodinovém taktu. Kromě toho je jihomoravská metropole napojená na několik dalších rychlíkových linek a nabízí přímé spojení s Olomoucí, Ostravou, Vysočinou, Českými Budějovicemi, Plzní a dalšími významnými městy ČR.

to jiné, své. Cestou na hotel si vzpomenu na slova toho stevarda z vlaku: Brno je jenom jedno...

Kdo hledá, najde

Hned po probuzení беру do ruky svůj zápisník, ve kterém mám zapsaná další místa k navštívení. Musím škrtnat, čas je neúprosný pán a poslední den v Brně mi bohužel neumožní vidět vše, co jsem chtěl. 48 hodin je na jihomoravskou metropoli žalostně málo.

Rozhoduji se, že návštěvu města zakončím stejným tématem jako na samém začátku – architekturou. Mířím k Jurkovičově vile, protože ale do první prohlídky zbývá více než hodina, беру to přes hrad Špilberk, odkud je nádherný výhled na město ze všech stran. Pak si dávám výstup na Kraví horu alias Monte Bů, jak říkají místní, a přes Wilsonův les kle-

CO NÁS ŽENE K TOMU VYMÝŠLET VTÍPKY NA TÉMA PRAHA VS. BRNO, KDYŽ JSME TO POŘÁD MY.

sám k Žabovřeskům. Je to celkem slušná procházka, a tak do zahrady Jurkovičovy vily přicházím pár minut po zahájení prohlídky. Nevadí, připojuji se ke skupině a nechávám se vzdělávat na téma prolnutí lidové architektury s modernismem, tedy v oboru, na který byl Dušan Jurkovič největším odborníkem. Jeho dům dokončený v roce 1906 je toho důkazem. Je zřejmá snaha Jurkoviče přinést do původního životního stylu nové aspekty. Jeho více než padesátiletou tvorbu, ve které se odráží vývoj, kterým tento známý secesní architekt a autor několika nezaměnitelných

děl v Čechách, na Moravě i Slovensku (např. Pustevny na Radhošti nebo interiéry zámku v Novém městě nad Metují) prošel, dokumentuje stálá expozice jeho životního díla. Jeho osobitý styl dýchá z každého kousku.

Je čas se rozloučit a dát tomuto příběhu pointu. Záměrně neříkám Brnu, protože to je pointou samo o sobě. Přijel jsem připomenout si historii naší země, odjízdim ale s pocitem, že tady se k minulosti nemodlí. Brno umí žít současností. Je bezprostřední, zpět se sice dívá s úctou, mnohem víc ale sází na svou budoucnost. Hledá a nachází cesty, jak dát dědictví význam a směr, který oceníme teď a tady. Brno je město, kde se uzavírají kruhy. I ten můj. Odjízdim s přesvědčením, že tady bych dokázal žít, i když jsem si to nikdy předtím neuměl představit. Tohle poznání mi vyrazilo dech, ale proč to nepřiznat – Brňáci, dostali jste mne. Díky! ■

In Karta

Vlakem levněji

**Ať už cestujete kamkoliv
a jakkoliv často, s In Kartou ušetříte!**

- se slevou IN 25, IN 50, IN 100 a IN 50 Důchodce* vám jízdné zlevní o 25, 50 nebo 100 %
- výši a trvání slevy si můžete vybrat podle potřeby
- zvolit lze mezi plastovou In Kartou a virtuální In Kartou v mobilu

* IN 50 Důchodce je určena pro cestující do 65 let.

www.cd.cz/inkarta

ŽELEZ
NICE

TEXT: MARTIN ŽABKA, MARTIN HARÁK
FOTO: AUTOŘI, ARCHIV ČD

40 LET ŘADY E 499.2

NESTÁRNOUCÍ CHARIZMA rychlíkové aristokratky

Když se zeptáte pilota, které letadlo by stálo na vrcholu jeho profesního žebříčku, velká část z nich odpoví Boeing 747 Jumbo Jet. Pokud podobnou otázku položíte námořnímu kapitánovi, pak to bude asi Queen Mary. A český strojvedoucí? Možná se budete divit, ale není to ani Pendolino, ani něco ještě modernějšího. Aristokracií na našich kolejích je lokomotiva, která vzbuzuje emoce rovných 40 let. Původní lokomotivní řada E 499.2 vznikla v roce 1978 a dodnes je symbolem síly, rychlosti a dálek.

Sedmdesátá léta 20. století. Po kolejích proudí stále více nákladu, a to zejména ve směru východ–západ. Železniční tepna v tomto směru (tehdy nazývána 1. hlavní tah) je zasycená nákladními vlaky, a tak aby byla zajištěna alespoň nějaká kapacita dálkových osobních spojů, jsou soupravy rychlíků stále delší a těžší. Výjimkou nejsou ani osmnáctivozové expresy. Na takovou porci ale elektrické lokomotivy z konce 50. a začátku 60. let nestačí. Stroje řady E 499.0 a E 499.1 alias Bobiny, jak jim železničáři kvůli uspořádání pojezdu s označením Bo' Bo' přezdívají, musejí být nasazovány na nejtěžší vlaky ve dvojitě trakci, protože výkon jedné s hodnotou jen lehce přes 2 MW je nedostatečný. Československé státní dráhy nutně potřebují nový stroj, který převezme úkol dopravovat nejtěžší rychlíky mezi Prahou, Ostravskem a východním Slovenskem.

FOTO: DANIEL PAVLÍČEK

Dvosystémový mustř

Federální ministerstvo dopravy ČSSR proto v roce 1975 zadalo požadavek na výrobu 27 elektrických lokomotiv řady E 499.2 pro rychlíkovou dopravu na stejnosměrnou soustavou elektrifikované tepně mezi Prahou, Ostravou a Košicemi, resp. Čiernou nad Tisou a Čopem. Úkolu se ujal výrobce, který měl největší zkušenosti s vývojem a výrobou elektrických lokomotiv – Škoda Plzeň. Přestože byla uplatněna řada nových konstrukčních prvků, byly stroje vybaveny ještě odporovou regulací výkonu. Oproti starším konstrukcím ale nová lokomotiva ohromovala dvojnásobným výkonem a také maximální rychlostí 140 km/h. Ta však mohla být využívána na podudržované infrastruktuře pouze hypoteticky.

Pro zjednodušení vývoje i výroby se ve velké míře vycházelo z podobných lokomotiv původního označení ES 499.0 (dnes řada

350), které byly vyrobeny v letech 1973 až 1975 v počtu dvaceti kusů a šlo o první dvousystémové lokomotivy ČSD. Banány či Dvojky, jak se řadě E 499.2 přezdívalo, převzaly od řady ES 499.0 téměř shodnou podobu skříně včetně dynamického designu čelních partií. Významně jinak to je ale ve strojovně, kde je u řady E 499.2 zařízení potřebné pouze pro provoz na stejnosměrném systému. V době vzniku těchto lokomotiv byla tehdejšími normami striktně vymezena barevná provedení hnacích vozidel, která rozlišovala u elektrické trakce napájecí systémy. Zelené nátěry měly lokomotivy stejnosměrné, červené střídavé a modrou dvousystémové. Banány měly spodní část lokomotivní skříně tmavě zelenou. I na dálku bylo proto na první pohled jasné, že jde o lokomotivu určenou pro systém s napájením 3 000 V stejnosměrných. Horní část skříně pak byla krémová, střecha a podvozky šedé.

S Duklou až do Čopu

Všech sedmadvacet lokomotiv bylo vyrobeno v roce 1978 a vzhledem ke svému určení pro vozbu rychlíků mezi Prahou a východním Slovenskem byly všechny od konce června do začátku října dodány do tehdejšího Lokomotivního depa Praha-střed. Nasazeny byly především do oběhů místo Bobin řady E 499.0 a E 499.1. Většina výkonů byla rozdělena do dvou skupin. První skupina vozila rychlíky mezi Prahou a Přerovem a druhá naopak zajišťovala dálkové výkony do Košic a Michalana. Navíc vozily mezinárodní rychlík Dukla až do ukrajinského Čopu, čímž na jeden záťah překonaly vzdálenost 784 kilometrů, což byl historicky nejdelší výkon této řady. Doplnkové pak bylo nasazení na osobních vlacích do Berouna, kde stroje řady E 499.2 vedly původní patrové jednotky Bpjo v tehdy ještě tmavozeleném nátěru. Vedení dálkových rychlí-

ZÁKLADNÍ ÚDAJE ŘADY 150 (151)

Tovární označení: 65 E1 (65 Em1)
Hmotnost: 82,4t (82t)
Délka přes nárazníky: 16 740 mm
Uspořádání pojezdu: Bo' Bo'
Trvalý výkon: 4 000 kW
Max. rychlost: 140 km/h (160 km/h)
Rok výroby: 1978 (1992–2002)
Počet kusů: 27 (13)

Pozn.: údaje v závorkách platí pro řadu 151

FOTO: JOSEF MOTYČKA

ků odpovídaly také jejich kilometrické profily, které se pohybovaly od samého počátku okolo 900 km denně.

V osmdesátých letech se provozní nasazení našich v té době nejvýkonnějších stejnosměrných lokomotiv nijak zásadně neměnilo. Až v druhé polovině osmdesátých let, kdy monopol na jejich vozbu držela trať z Prahy na Přerov a dále na Slovensko, začaly lokomotivy vozit také po jednom páru rychlíků do Kutné Hory, Letohradu, Děčína a Benešova u Prahy. Dalším ze vzdálených míst, kam stroje zajížděly, se stal po dokončení elektrizace východoslovenský Trebišov. V některých obdobích se dostaly až do Bánovců nad Ondavou, kde probíhal přepřah rychlíků směr Humenné. Na Slovensku také došlo hned po třech letech provozu k tragické nehodě stroje E 499.2017. Ten najel 29. ledna 1981 v Markušovicích s rychlíkem R 128 v rychlosti 97 km/h do konce stojícího nákladního vlaku. Rozsah poškození byl tak obrovský, že lokomotiva musela být zrušena.

Rychleji až s koridorem

Po roce 1983, kdy se měnilo barevné provedení lokomotiv v souvislosti se zvýšením bezpečnosti, byl na lokomotivy E 499.2, při zachování původního barevného schématu, doplňován třicet centimetrů široký žlutý pruh na čela. V roce 1988 došlo k přeznačení hnacích vozidel podle nového mezinárodního systému a Banány či Dvojky obdržely označení novou řadou 150. Zároveň vstoupila v platnost další norma upravující vnější vzhled vozidel, která určovala stejnosměrným elektrickým lokomotivám zelenou lokomotivní skříň, tentokrát doplněnou

šedesát centimetrů širokým žlutým pruhem po celém obvodu skříně.

Na počátku devadesátých let bylo rozhodnuto o výstavbě prvního tranzitního koridoru mezi Prahou a Českou Třebovou, jehož stavba byla zahájena v roce 1993 s výhledem na dokončení do roku 2000. Na modernizované trati byla plánována rychlost až 160 km/h, s čímž vyvstala potřeba hnacích vozidel schopných provozu touto rychlostí. Bylo proto rozhodnuto o rekonstrukci strojů řady 150. Hlavní roli sehrála změna převodového poměru tak, aby se dosaďadní konstrukční rychlost 140 km/h zvýšila o 20 kilometrů za hodinu. Prvním takto upraveným strojem byla lokomotiva 150.020. Ta po modernizaci provedené v ŽOS Vrútky vyjela v roce 1992, označena novou řadou 151.

V letech 1994 až 2002 bylo v plzeňské Škodovce podobně upraveno dalších dvanáct lokomotiv. Stroje dostaly navíc nová čelní okna s bezpečnostními skly a vlakový zabezpečovač LS 90. Nahrazeny byly také dva původní pístové kompresory jedním šroubovým. Počínaje osmým modernizovaným strojem byly dosazovány také zcela nové převodovky.

Pole působnosti se rozšiřuje

V devadesátých letech se Banány začaly nově objevovat také na rychlících z Prahy do Chomutova přes Ústí nad Labem, ale i na trase Praha – Hradec Králové, resp. Staré Město u Uherského Hradiště. Po rozdělení Československa v roce 1993 zůstalo všech šestadvacet lokomotiv i nadále ve svém domovském depu pod pražským vrchem Vítkov. Značně omezujícím hendikepem nemodernizovaných strojů řady 150 začala být v devadesátých letech jejich nová maximální rychlost 120 km/h, která vstoupila v platnost po vydání nové vyhlášky Drážním úřadem. Bylo to kvůli nedostatečnému brzdnému účinku. Lokomotivy tak na tranzitním koridoru zásadně prodlužovaly jízdní doby, a proto byly nasazovány přednostně na jiné tratě. Alespoň částečné řešení přišlo v roce 2007, kdy České dráhy přistoupily k jejich rekonstrukci dosazením nového vlakového zabezpečovače, úpravě funkce elektrodynamické brzdy a několika dalším úpravám, které opět umožnily jejich provoz rychlostí 140 km/h, čímž se částečně vrátily znovu na své původní působiště – první tranzitní koridor. Do roku 2010 tak byly upraveny všechny zbývající lokomotivy řady 150, přičemž jako první byl takto modernizován stroj 150.025. Ten, stejně jako všechny ostatní Banány, obdržel pro odlišení od původní řady o 200 vyšší inventární čísla, tedy 150.225.

SOUTĚŽ

VYHRAJTE SVÉHO BANÁNA!

Sice sedmaosmdesátkrát zmenšený, ale může být váš. Funkční model lokomotivy 151.016 ve velikosti HO (výrobce A.C.M.E.) je cenou pro výherce, který bude mít štěstí a správně odpoví na tuto otázku:

Jak byla před modernizací označena lokomotiva, která jako první podstoupila rekonstrukci na řadu 151?

a) 150.008 b) 151.020 c) 150.020

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 17. října 2018.

Ve službách reklamy

V roce 2000, po více než dvaceti letech v provozu, došlo v souvislosti s uzavřením depa Praha Masarykovo nádraží (dříve Praha-střed) k historicky první redislokaci řady 150, která našla svůj nový domov v pražském depu Vršovice. V následném období vzniklo několik velmi zajímavých pestrobarevných reklamních nátěrů, které se postupně vystří-

daly na lokomotivách 151.001, 014 a 019. Jako první dělala 151.001 od roku 2002 reklamu společnosti ČEZ, naopak jako poslední dojezdila v roce 2016 lokomotiva 151.019 v jiném reklamním kabátě pro stejnou společnost. Posledním přírůstkem do rodiny „reklamních Banánů“ je nová podoba stroje 151.006, která připomíná 25. výročí Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice. Slavnostní křest působivého nátěru proběhl na začátku letošního září.

Sbohem, Praho!

V roce 2008 došlo ke druhému a snad již poslednímu nucenému úbytku ve flotile těchto oblíbených strojů, když 8. srpna ve Studénce plně rozjetý EC 108 Comenius narazil v čele se strojem 151.018 do zříčené nově budované mostní konstrukce silnice z Bílovice do Příboru, která se na trať zhroutila jen několik vteřin před jeho průjezdem. Z lokomotivy zbylo jen zohýbané torzo, které bylo následně sešrotováno, a jako náhrada za chybějící stroj byla modernizována lokomotiva čísla 023 na řadu 151.

Po roce 2010 začaly být dodávány do depa Praha Vršovice nové lokomotivy řady 380,

kteř se začaly s ohledem na řadu problémů zpočátku jen velmi nesměle uplatňovat v čele dálkových vlaků, kde doposud sloužily stroje řady 151. Ty byly koncem roku 2013 převedeny z Prahy do Bohumína, čímž se také změnila řada jejich výkonů. V roce 2015 pak následovaly další přesuny strojů řady 150.2 z Prahy, a to nejen do Bohumína, ale nově také do provozní jednotky Olomouc. V Praze tak od té doby zůstaly poslední čtyři Dvojky, které vozí rychlíky a spěšné vlaky mezi Prahou, Děčínem a Kadaní. Ostatní lokomotivy mají domov na Moravě, kde slouží nejen v rychlíkové dopravě, ale mezi obraty rychlíků vozí též například několik párů osobních vlaků mezi Žilinou a Liptovským Mikulášem.

I přesto, že technicky jsou tyto legendární lokomotivy dávno překonané, jejich charisma neztratilo ani po 40 letech služby nic ze své síly. Jde o jednu z nejobdivovanějších, nejfotografovanějších i nejglorifikovanějších lokomotiv v celé historii československých železnic, a to nejen u tuzemských fanoušků. A odpověď českého strojvedoucího na otázku, kterou mašinu považuje za vrchol své kariéry? Jasně, stojednapadesátku! ■

Autobusy Airport Express

Spoj na Letiště
Václava Havla Praha

- pohodlně ze zastávky Praha hl. n. i zpět
- jezdí v pravidelných intervalech,
do 31. 10. ve špičce každých 15 minut
- v ceně výhodné zpáteční jízdenky Vlakové letiště je zahrnuta i přeprava spojem Airport Express

www.cd.cz/airportexpress

KINO

PRVNÍ ČLOVĚK

Byl hlavním aktérem jedné z nejzásadnějších událostí minulého století, která před devětačtyřiceti lety k televizním obrazovkám přilepila na půl miliardy lidí. A krátce nato pronesl legendární větu „Je to malý krok pro člověka, obrovský skok pro lidstvo“. Zajímavý osud měl ovšem kosmonaut Neil Armstrong i předtím. Když sedm let před slavným letem na Měsíc u NASA začínal, musel se vyrovnat se smrtí dvouleté dcerky na nevléčitelnou nemoc. I on sám v práci permanentně koketoval se smrtí, nikdy ale v potenciálně fatálních situacích nepanikařil a zachovával klid. Na rozdíl od jeho ženy, kterou pohlcuje každý jeho úspěch, ale i strach, že se jí muž ze své nejdůležitější mise nikdy nevrátí...

USA, 138 MIN. / REŽIE – DAMIEN CHAZELLE / HRAJÍ – RYAN GOSLING, CLAIRE FOY, COREY STOLL, JON BERNTHAL, PABLO SCH REIBER, JASON CLARKE, KYLE CHANDLER, SHEA WHIGHAM

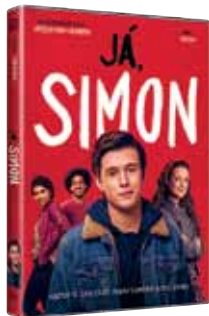
V KINECH
OD
11. ŘÍJNA

FILM NA DOMA

JÁ, SIMON

Nejpůsobivější a také nejpozitivnější love story poslední doby má šestnáctiletého hrdinu Simona, který před svým okolím tají, že je gay. Po mailu začne flirtovat s neznámým spolužákem, který si říká Blue a ke své orientaci se anonymně přiznal na stránkách školy. Nešťastnou náhodou se však jejich konverzace, v níž si vzájemně dodávají odvahu svěřit se se svým tajemstvím nejbližším, dostane do cízích rukou. Konkrétně ke spolužákovi Martinovi, který začne Simona vydírat – pokud mu nedomluví rande s krásnou Abby, půjde s pravdou ven... Žádné drama se ale nekoná, protože tenhle film fandí lásce, je zábavný i dojemný, skvěle zhraný a... má srdce na pravém místě.

USA, 110 MIN. / REŽIE – GREG BERLANTI
HRAJÍ – NICK ROBINSON, KATHERINE LANGFORD,
JOSH DUHAMEL, JENNIFER GARNER

VÝSTAVA

PABLO PICASSO. VÁŠEŇ A VINA

Třicátá léta minulého století znamenala pro ikonu světového umění období největší slávy. V roce 1932 mu v pařížské Galerii Georges Petit uspořádali monumentální retrospektivní výstavu a cena obrazů tehdejšího padesátníka Pabla Picassa letěla střemhlav vzhůru. A v tomto období vznikl v pražském Museu Kampa představovaný soubor La Suite Vollard, intimní grafická série pro přítele a galeristu Ambroise Vollarda. Je rozdělen do oddílů s názvy Rozmanitosti, Sochařův ateliér, Boj lásky, Minotaurus, Rembrandt, Slepý Minotaurus, Portréty Ambroise Vollarda. Jsou tu motivy modelek, mladých námořníků, akrobatů, fauny i ucelenější série Sochařova ateliéru, čtyři tisky jsou věnované slavnému kolegovi Rembrandtovi. Série patří k tomu nejlepšímu, co je od Picassa možné zhlédnout.

MUSEUM KAMPA, PRAHA

OTEVŘENO
DO 20. LEDNA
2019

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

DIVADLO

OSTRAVA V PRAZE

Tradice se stala z cesty ostravských divadel do hlavního města, letošní přehlídka Ostrava v Praze začíná prvního listopadu. Nabídne to nejlepší z repertoáru čtyř ostravských scén – Národní divadlo moravskoslezské mimo jiné veze divácký hit, zpracování Rossiniho opery Lazebník sevillský ve vtipném přebásnění Jarka Nohavici a v režii Ondřeje Havelky. Kormorní scéna Aréna i Divadlo Petra Bezruče nabídnou klasiku v podobě Tří sester, Maryši nebo Spalovače mrtvol, představí se i Divadlo loutek s inscenací Střihali dohola Josefa Kainara, která je určená divákům od třinácti let.

DIVADLO POD PALMOVKOU A DIVADLO
KOMEDIE, PRAHA / 1.–8. LISTOPADU
PROGRAM NA OSTRAVAVPRAZE.EU

RECENZE

JATKA 78,
PRAHA
REŽIE
VIKTOR TAUŠ

100%

ný – nad mozaiku působivých součástí inscenace, jako je obří scéna s několika rovinami, které herečky nechají cirkulovat v sevření osudu, opojná živá hudba a zpěv v podání Petra Ostrouchova a galerie drobných jevištních nápadů, vystupují dva trumfy, bez nichž by úspěch Američanky nebyl takový.

Nezapomenutelná

Prvním je geniální tah dramatika Davida Jarařaba, kterého Tauš k projektu přizval, jenž vyprávění převedl v dialog dvou žen, dvou tváří jedné hrdinky, které se pohybují na široké škále mezi póly souznění a nenávisť.

Druhým sázka na obsazení této dvojice Terezou Voříškovou a Eliškou Křenkovou. Jejich herecké souznění je dokonalé, i když by bylo bláhové přičítat to jen letitému přátelství – obě demonstrují velký herecký talent a i přes mladý věk zkušenost, již Tauš vyzdimal na maximum. Pár vteřin po začátku jsou ty tam obavy, zda monstrózní scéna drobné herečky nespoklne – naopak, na hodinu a půl ji svými vyzrálými výkony (k nimž Křenková přidává i opojný zpěv) zcela ovládnou.

Navzdory tomu, jak rychle Američanka svůj příběh dvojhlasně odvypráví, nedá divákům podobně jako jejímu autorovi a režisérovi na ni dlouho zapomenout. A takových inscenací tady moc není. ■

Američanka je divadelní skvost

V Američance, kterou uvedla scéna v Pražské tržnici Jatka 78, se zrodil hit letošní divadelní sezony. V poutavé hře pro dvě herečky předvádějí svoje herecké maximum Tereza Voříšková a Eliška Křenková.

Američanka je od základu projektem zavedeného filmového režiséra Viktora Tauše – v době, kdy skončil na ulici, vyslechl osud, který jeho myšlenkami rezonuje téměř dvacet let. Tak silně, že vedle divadelní inscenace uvažuje o jeho knižní a filmové podobě.

Nezlomná víra

Není divu, příběh Emy Černé (jméno je fiktivní) má smysl vyprávět. Osamocená a příliš mladá uvízla v proudu socialistického zřízení, které její duši decimovalo nehostinným dětským domovem, pěstounskou péčí i pastákem. Ač by všudypřítomné nelítost-

né zacházení kdekoho jiného zlomilo, křehká dívka se nikdy nenechala – především důvěrou v sama sebe a hnaná nadějí, že jednou se z temnoty vyhrabe na světlo, v jejích myšlenkách reprezentované Amerikou a otcem, který se jí někde v jejích útrobach ztratil.

Bez slabých míst

Nezdolnost a naděje z Američanky, která emocemi diváky pohlcuje, vyvěrají nejmíc. Touha navzdory všem příkořím jít dál, vystoupit ze stínu zla a konečně se v životě na-dechnout. Silný příběh se ovšem v dějinami sedřeném prostoru Jatek mění v mimořádné

KNIHA

ZUZANKA A GOLDÝŠ

TEREZA BOEHMOVÁ

Třetí pohádková kniha novinářky a spisovatelky Terezy Boehmové patří dětem od sedmi do dvanácti let. Hlavními postavami jsou holčička Zuzanka a plyšový pes Goldýš, který v noci ožívá a bere Zuzanku do různých pohádkových zemí, kde zažívají kouzelná dobrodružství. Zároveň se jejich výlety stávají únikem z nepříjemné domácí atmosféry, neboť Zuzančini rodiče často neznají nic jiného než vzájemné hádky... Pohádky ilustrovaly dcery autorky, sedmiletá Emma a jedenáctiletá Anna, každá navíc končí zábavnými úkoly pro děti nebo jednoduchou hrou.

KNIOVNIC.EZ, 330 Kč

NOVÁ DESKA

TRILOBIT

OLYMPIC

Ani po pětapadesáti letech na scéně neztrácí parta kolem zpěváka Petra Jandy energii a vydává novou desku. Legendární Olympic na ní představuje čtrnáct nových písniček, které jsou odrazem celé její existence – od prostých šedesátkových popěvků přes dojemné balady ve stylu sedmdesátých a osmdesátých let či našlápnuté kytarové rychlovky až po logická životní ohlédnutí. To vše ale pod heslem „Nová energie“, která je představovaná především americkým producentem českého původu Mirkem Váňou a spoluprací s výtečnými bostonskými hudebníky, kytaristy Alexem Darsonem a klávesistou Erenem Baskubem.

TV TIP

LYNČ

Jedna z nejočekávanějších premiér televizního podzimu. Seriál, jehož tématem je odhalování vztahových kostlivců na českém maloměstě po vraždě nevinného muže a v němž se mimo jiné objeví i Zuzana Stivínová nebo Jiří Dvořák, totiž vznikl pod dohledem amerického scenáristy Harolda Aptera. Ten je podepsán třeba pod seriály Walker Texas Ranger nebo Star Trek: Nová generace a držitelem „televizního Oscara“, ceny Emmy. Příběh začíná příjezdem dokumentaristy do městečka, kde násilnou smrtí zemřel jeho přítel Denis. Když se vydává po jeho stopách, zjistí, že musel čelit krutému lynči a že bez viny ve městě není snad nikdo.

ČT1, OD PONDĚLÍ 22. ŘÍJNA, 20:00

HVĚZDY SÍTÍ

Kraus se rozepsal o nevěře

Zpěvák David Kraus překvapil nezvykle otevřenou osobní zповědí. „Byl to můj životní omyl,“ napsal na Facebooku o svém vztahu s tenistkou Bárou Strýcovou.

A dodal, že zatímco tenistka veřejně mluví o problémech ve vztahu a následném rozchodu, on to vidí jinak.

„Se Strýcovou jsme se nerozešli. Podváděla mě. Pak to na ni prasklo, tak si lhaním chtěla zachránit svou milovanou image,“ vysvětlil Kraus svým fanouškům.

Berdych přišel o Instagram

Tenista, kterého nyní v profesionální dráze brzdí zdravotní problémy, napsal na Twitter, že někdo cizí ovládl jeho instagramový účet a on nad ním ztratil kontrolu.

„Někdo hacknul můj instagramový účet!

Nemohu se přihlásit a nemám nad ním vůbec žádnou kontrolu,“ napsal Berdych a za příspěvek přidal hashtag s žádostí o pomoc. A ta zřejmě, ke spokojenosti věrných 380 tisíc fanoušků, přišla, neboť jeho příspěvky, nejčastěji s krásnou manželkou Ester, jsou opět přístupné.

FENOMÉN

Kazma s Marešem vládou všem

Ačkoliv po prázdninách odstartovala řada nových projektů i seriálů, virtuální prostor zcela ovládli jen dva muži. Jeden s výrazně nejsledovanější show na internetu a druhý, který se stal jejím hrdinou.

Kamil Bartošek, který si říká Kazma, případně Kazma Kazmitch, má na Stream.cz pořad, jehož milionová zhlédnutí nemá na domácí síti obdoby. V rámci něj dovedl na předávání Českých lvů falešného Jima Carreyho, v kufru škodovky se nechal dovézt až na mistrovství světa v hokeji, propašoval navenek šilného soutěžícího do pořadu Prostřeno!, aby odhalením jeho identity upozornil na problém Touretteova syndromu.

Jeho videa jsou profesionální, s obrovskou produkcí a vynaloženým úsilím, stojí miliony.

Kauza trabant

Strhující je i zatím to poslední. A podobně jako zmíněná pointa v Prostřenu!, i zde Kazma příběh žene k nečekanému a chvályhodnému cíli.

V dubnu nacyhtal jednoho z nejvýraznějších influencerů (nejvlivnějších lidí) na sociálních sítích, moderátora Leoše Mareše. Kazmův tým zinscenoval dopravní nehodu, u které Mareš zastavil, v rámci pomoci sedl a popojel cizím autem, což ovšem zároveň znamenalo prohranou sázku – Mareš předtím v rádiu prohlásil, že kdo ho uvidí v jiném voze než v trabantu, tomu věnuje své osmi-milionové ferrari.

Není vše, jak se zdá

Na webu se už tehdy rozpoutala vřava, Kazma chtěl auto, Mareš točil zdrcená videa. Teď první z nich ve strhujícím pořadu odhalil, že mu o ferrari nešlo, nýbrž celým příběhem chtěl upozornit na problém, že u dopravní nehody je u nás ochoten zastavit pouze jeden z deseti řidičů.

Ovšem ani to není konec. Ve chvíli, kdy Kazma z pořadu vychází jako národní dobrák, ozval se i Mareš. Sám po zinscenované nehodě nabídl tvůrcům pořadu milion na podporu obětí dopravních nehod. A říkal, že po něm následně tvůrci pořadu chtěli miliony dva, zatímco nyní tvrdí, že nechtěli, aby moderátor cokoliv platil... Celé charitativní vyznění nápadu pak Mareš považuje za náhradní řešení, když se na kampani odmítl finančně podílet...

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Veronika Žilková představila kostým, v němž bude hrát macechu v rodinné show Tři oříšky pro Popelku. Kvůli roli odmítla odcestovat do Izraele, kde se stal její manžel vel-vyslancem.

Zpěvačka Victoria Beckham se stala uznávanou módní návrhářkou, debutovala na londýnském týdnu módy. „Móda mi ale nevzala můj úsměv,“ napsala k neformální fotce.

Herečka a zpěvačka Selena Gomez propaguje značku Puma. Se 143 miliony sledujících fanoušků v zádech má jeden její takový post hodnotu až 77 milionů korun.

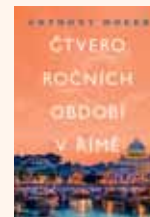

SOUTĚŽ O KNIHU ČTVERO ROČNÍCH OBDOBÍ V ŘÍMĚ

Chcete získat horkou novinku od spisovatele Anthonyho Doerra? Odpovězte na soutěžní otázku a vyhrajte jeden ze tří výtisků.

Kdo pro Národní divadlo moravskoslezské přebásnil libreto La-zebník sevillský?

- A) Ondřej Havelka
- B) Gioacchino Rossini
- C) Jaromír Nohavica

Odpověď zašlete do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 17. října 2018.

THE WORLD FAMOUS GLENN MILLER ORCHESTRA

AN EVENING OF SWING & ELEGANCE

PLZEŇ	7. 1.
PARDUBICE	8. 1.
HRADEC KRÁLOVÉ	9. 1.
OLOMOUC	10. 1.
OSTRAVA	11. 1.
PRAHA (2x)	12. 1.
BRNO	13. 1.
ZLÍN	14. 1.
ÚSTÍ N. L.	16. 1.

Partneři:

letuška.cz

RmgL
plakátovací plochy

**TOUR
2019**

VSTUPENKY:
www.glennmiller.cz
www.ticketmaster.cz

ZE ŽIVOTA S FÍROU

RegioShark podruhé!

FEJE
TÓNTEXT: LENKA JEČMENOVÁ
ILUSTRACE: ANGELART

Říká se, že medicína je řehole na celý život – stále se musíte vzdělávat a proces učení státnicemi nekončí ani zdaleka. Se strojevedoucími je to podobné, čas od času má můj manžel přezkoušení, na které se musí učit, a pravidelně také takzvanou „školu“. To se sejdou fírové v depu, přijede školitel a studuje se a diskutuje celé dopoledne i déle. Posledně bylo v depu školení ohledně RegioSharků, moderních modrých vlaků, které na trati mého manžela jezdí teprve chvíli.

Jelikož má Čenda pravidelně směny na této mašině a už toto školení absolvoval, znejistilo mě, když jsem se od něj dozvěděla, že se na školení chystá znova. A dobrovolně. „Vždyť na tom pravidelně jezdíš, co se o tom chceš ještě učit?“ snažila jsem se utnout manželovo hujerství. Tušila jsem, že za tím bude spíš touha vidět se s chlapama. „Ale, potřebuju si to zopakovat, ještě nějaké věci nevím...“ Skoro už jsem začala jihnout nad zodpovědným přístupem muže, když podle mého původního očekávání dodal: „A Bernard říkal, že budeme sedět spolu.“ Tak přece. Jak malí Jardové. Když z manžela vylezlo, že se na škole rozdávají nějaké dokumenty, které po první účasti ztratil, našla jsem špetku pochopení pro jeho druhou účast. Když volal do depa kontroloru vozby, který měl na starosti ono školení, jestli se může zúčastnit podruhé, jeho první reakce byla: „No klidně, ale nepočítej, že ti dám další papíry!“ „Né, však né, jasně,“ zahrál to Čenda a položil telefon. Tento pokus tedy nevyšel, ale manžel se i tak těšil, že bude nazítří s chlapama na škole.

Ráno, když odcházela, jsem ještě ležela v posteli. Dovolila jsem si ho popíchnout a poslat onomu kolegovi jménem Bernard vzkaz: aby si nemyslel, že ho má manžel radši než mě, když s ním furt trčí v depu. Po návratu ze školení Čenda prokládal klasicky žvýkání a polykání oběda historkami ze školy. Jak zazářil s odpovědí na otázku, kterou nikdo jiný nevěděl (no ovšem, když tam byl podruhé!), jak kolega, který ještě na „žralocích“ nejezdí, oslněně říkal, že se nechá zaučit od Čendy, a tak dále. Školitel se (stejně jako já a každý normální nehujer) divil, že chtěl

Čenda přijít na školení podruhé. „Není to divné vaší ženě? Nepodezřívá vás, že jí někde zahýbáte, když jste pořád v depu?“ Čenda využil příležitosti a před všemi účastníky školiteli odpověděl: „Ne, ale vzkazuje tady Bernardovi, aby si nemyslel, že ho mám radši než ji.“ Všichni se začali smát a Čenda byl spokojený, že si vzkaz vyšetřil pro pravou chvíli.

Radši bych byla z veřejného dění v depu vynechána, ale pořád lepší historka než minule, kdy přišel ze školení o bezpečnosti práce a chtěl mi pouštět videa, ve kterých lidé skončí zákonitě v nemocnici či v rakvi. Respekt všem ženám, jejichž partneři jsou stejně sdílní a pracují napří-

klad jako chirurgové, gynekologové či hrobníci.

Muži prý rádi mluví o práci. Je pro ně důležitá, je to zdroj obživy pro rodinu. A tak Čendova vyprávění věrně poslouchám. I když se přiznám, že mě nezajímá, kde se křížuje vlak 3912 a jestli vůbec vlak s tímto číslem existuje. Většinou jsem ráda, že mi manžel vypráví, jak se v práci měl, ale někdy se na mě valí víc ČD pojmů a jmen, než je moje hlava schopná udržet. Na návštěvě u našich vždy podvědomě předám štafetu tačkovi, který taky pracuje u ČD, a s Čendou vždy zapředou konverzaci na téma podniku. A protože mám Čendu ráda, po jeho příchodu domů se vždy a znova zeptám: „Tak jak bylo dnes v práci?“ ■

ECONIT

Nejlepší systém evidence odpadu pro města a obce

Vytřídíte až **85%** odpadů díky ECONITu

OBEC

- ▶ analyzujeme a evidujeme obecní odpady
- ▶ motivujeme občany k třídění
- ▶ ušetříme obci peníze

OBČAN

- ▶ získá slevu z poplatku za odpady
- ▶ bude mít motivaci, aby lépe třídil
- ▶ ocení zlepšení životního prostředí

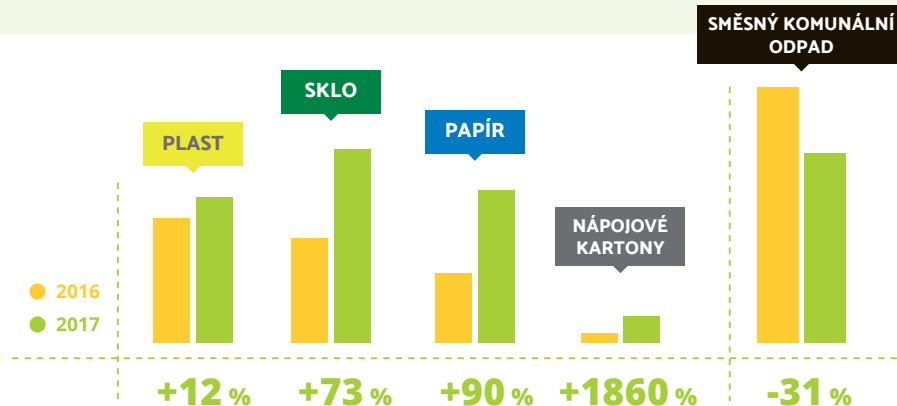

- ✓ Prostřední Bečva zavedla ECONIT v roce 2017.
- ✓ Na začátku jsme zjistili, že 85 % odpadu lze vytřídít a jen 15 % je směsný odpad.
- ✓ Za rok fungování ECONITu obec ušetřila celkem 334 000 Kč.

- ✓ Díky úsporám mohl starosta snížit poplatky za komunální odpad.
- ✓ Množství vyříděného plastu vzrostlo o 12 %, skla o 73 %, papíru o 90 % a u nápojových kartonů o neuvěřitelných 1860 %.

ECONIT Prostřední Bečva

Srovnání vývoje tříděného a komunálního odpadu.

Snižujeme skládkování, zvyšujeme třídění a příjem za odpady!

Roman Konečný
+420 739 158 781

www.chytreadpady.cz
roman.konecny@meneodpadu.cz

JRK Česká republika
JRK Pro méně odpadu

SOUTĚŽ

Pošlete nám vylúštenou tajenku a tři z vás vyhrájí dvě vstupenky do Muzea umění Olomouc. Více na www.mu.o.cz.

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 17. října 2018.

Dalajláma:
Alespoň jednou za rok...
... (dokončení v tajence).

Tajenka z minulého čísla:
Cestování je krásná věc, jestliže máme domov a kam se vrátit.

KŘÍŽOVKA

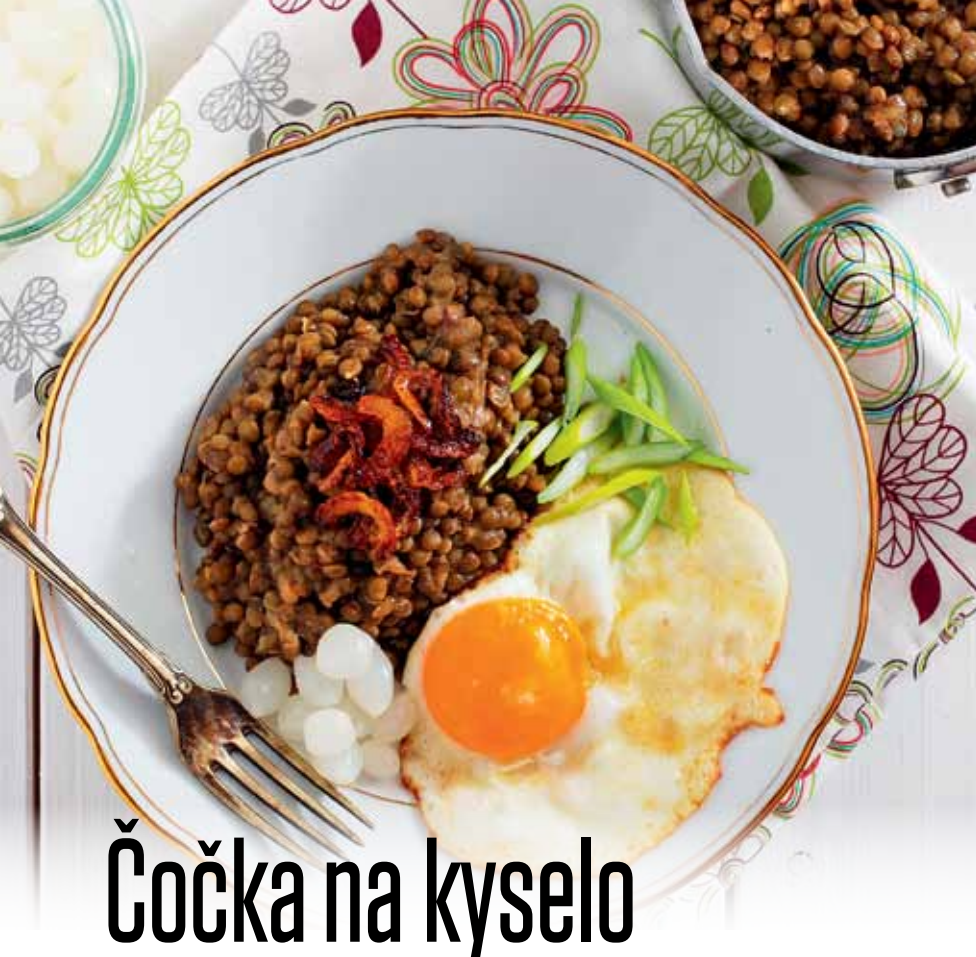
POMŮČKA: ALOJ, YMA KAS, YMA	OSOBNÍ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO (ANGL. ZKR.)	OPATŘENÁ PODKOVAMI	1. ČÁST TAJENKY	AFRICKÁ KRUHOVITÁ VESNICE	?	RIVAL	PENÍZE	ZVENCÍ	?	ŠACHTY	VLASTNÍ HAFANŮM	SILNÝ ZÁPACH (HOVOR.)	?	KALOVÁ NÁDRŽ	VYTRVALÁ AROMA- TICKÁ ROSTLINA	NA TOTO MÍSTO	
DÍLENSKÝ STŮL					STÁTNI PEDAGOG. NAKLADA- TELSTVÍ				ZKRATKA PRO DEPEŠI				PLANÁ NŮBIJSKÁ BAVLNA				
STARÁ ZNAČKA AVIVÁŽNÍHO PŘÍPRAVKU					OLINA				ČÍSLOVKA INDIÁN				AVŠAK				
ERUPTIVNÍ HVĚZDA					DŽENTLMEN USAZENINA								POVRCHOVÝ DŮL POHYB VZDUCHEM				
?	VŽDYT PRAVOSLAVNÝ KNĚZ							PULZY 3. ČÁST TAJENKY				RYZOST MINCE KRUH					ASIAT
KEC										2. ČÁST TAJENKY SOUČÁST KARATE							
TAMTI					OBEC NA VSETÍNSKU EL. NABITÁ ČÁSTICE							ČAJOVÝ ALKALOID KAKTUS NOPAL					
KUROVITÍ PTÁCI					CHUCHVA- LEC SPZ RYCH- NOVA N. K.				POBÍDKA KONCERTNÍ SÍN (ŘIDČ.)				VČELÍ PRODUKT AFRICKÝ SLON				
?	MOŘSKÝ KORÝS	TLAMA (MYSL.) VAVŘIN (BÁS.)						TOPIVA OLYMPIJSKÁ ZKRATKA							JMÉNO HERECKÝ CHÝLKOVÉ	SOUČÁST TRISLOVIN	ZDOBENÝ HUSARSKÝ KABÁT
ZARÁŽKY POD DVEŘE												SCHRÁNKA MĚKKÝŠE ANGLICKÝ OHŘ					
POHODNÝ					DOČ. ZÁSTA- VA DÝCHÁNÍ OSMIVESLICE												
MOTOROVÉ VOZIDLO					RUMCAJSŮV LES ČÁST SKELETU											SPOJKA	
DUŽNATÝ PLOD								PŘÍBUZNÉ (KNIŽNĚ) DROP (ZOOL.)									AFRICKÝ VELETOK
?	NĚMECKÁ POPOVÁ ZPĚVAČKA	POHOVNÁ SMĚS	MODRÉ ZBARVENÍ PORODNOST (MEDIC.)						SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA								STARÉ VZTAŽNÉ ZÁJEMNO
NENADEJĚT																	
ZNAČKA ELEKTRO- SPOTŘEBÍČŮ					SEKNOUTI TALISMAN												
HUDEBNÍ ZNAČKA						PEVNINSKÝ VYBĚŽEK SOUHLAS											
STARO- GERMÁN										ZNAČKA SPODNÍHO PRÁDLA							ÚTOK
?	PRKENNÝ STROP (VNĚŘ.)	KLEBNĚNÍ VÝSEC VRANÍK (ZASTAR.)															
VYHYNULÝ PRVOHORNÍ MOŘSKÝ ČLENOVEC																	
ANGLICKY POZDNÍ																	JMÉNO PERUÁNSKÉ ZPĚVAČKY SUMAC
PŘEDSTA- VENÝ KLÁŠTERA																	DOUŠEK

Tři výherci získají dvě vstupenky do Muzea umění Olomouc.

Přijďte se podívat na výstavu Rozlomená doba 1908–1928.

muo
muzeum
umění
olomouc

Čočka na kyselo

Čočka na kyselo je jídlo tak primitivní a prosté, že se na něj často pod dojmem moderních luštěninových receptů zapomíná. Ono to může být zapříčiněno i tím, že nevydařené šedivé čočkové cosi by se dalo vydávat za prototyp vězeňské stravy, kterým by nejspíš pohrdl i sám velkej lotr Babinskej. Ovšem o tuhle čočku budou vaši blízcí škemrat. Nabídnou vám pár rad, jak z obyčejné čočky vytvořit jídlo, které má živou barvu a chutná nerozvařeně a čistě.

Celá věda začíná ještě před vařením. Suché luštěniny mají tvrdou slupku. Pokud jí nedáte dost času, aby změkla a stala se propustnou, nedostane se horká voda dovnitř zrna. Pak se můžete snažit, jak chcete, luštěniny zůstanou uvnitř nepříjemně tuhé. Vždy proto zalévejte čočku v hrnci studenou vodou a nesnažte se ji přivést k varu co nejrychleji, ale spíš zvolna. Čočka na rozdíl od jiných luštěnin nepotřebuje namáčení, leda byste měli podezření, že už je v krenenci zavřená docela dlouho.

Jakmile se čočka začne vařit, voda se rychle zabarví tmavým barvivem ze slupek a získá hnědo-šedou barvu. Tohle barvivo pak postupně proniká dovnitř zrna a vezme mu svěží barvu. Mimo to se v horké vodě hned zpočátku vaření srazí i sirnaté sloučeniny, které mají ostrou pachut. Takže to už jsou dva dobré důvody, proč první vroucí vodu z čočky slít a nahradit ji vodou novou, opět studenou.

U vaření luštěnin platí, že čím větším množstvím vody je zalijete, tím víc jim

umožňujete vyklouznout z vlastních slupek a rozpadnout se. To je přesně ten pohled, který na talíři nechcete. Optimální poměr čočky a vody je v tomto receptu zhruba 1 díl čočky na 3 díly vody. Nezapomeňte na pokličku, která bude držet páru uvnitř hrnce a postará se o to, aby čočka změkla rovnoměrně. Také zamíchání vařečkou může způsobit, že se zrna čočky poškodí, naruší nebo rozmačkají. Pokud se tomu chcete vyhnout, pouze kastrolom potřásejte.

Ze všeho nejdůležitější rada ale zní: přesťože je v našich obchodech nejtýpčtější hnědo-zelená velkozrná čočka, nebojte se pro úpravu na kyselo použít i jiné druhy čočky, které jsou menší, vzácnější, ovšem taky chutnější. Já osobně bych vám vřele doporučovala použít drobnou zelenou francouzskou čočku. Nemá tak velké sklony k rozváření, líp si drží tvar, není problém ji sehnat v obchodech a cenově je víc než přijatelná.

Florentýna

RE CEPT OD FLORENTÝNY

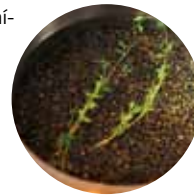
Na 4 porce:

- | 250 g drobné zelené čočky | 1 lžička soli
- | 2 bobkové listy, případně čerstvé bylinky (tymián, saturejka, majoránka, bazalka)
- | 1 cibule | 20 g sádla | 10 g hladké mouky
- | 2-3 lžičce bílého vinného octa
- | velká špetka cukru

Na dokončení:

- | 2 lžičce sádla | 1 cibule | špetka soli

1 Čočku přebeřte, propláchněte na cedníku studenou vodou a nasypete do kastrolu. Zalijte třemi hrnci studené vody, zakryjte poklicí a zvolna přiveďte k varu. Povařte 2 minuty, poté čočku slijte, znovu zalijte 3 hrnci studené vody, osolte špetkou soli, přidejte bylinky, zakryjte poklicí a podruhé zvolna přiveďte k varu.

2 Drobnou zelenou čočku vařte 25–30 minut, běžnou hnědo-zelenou velkozrnou čočku 45–50 minut. Nechte čočku měknout zvolna, jen mírným pobubláváním, a čas od času čočkou protřeste, leč nemíchejte.

3 Jakmile se bude blížit okamžik dovaření čočky, nadrobno nakrájejte jednu cibuli. V malém kastrůlku cibuli na 2 lžičkách sádla na středním žáru opékejte, dokud nezměkne a nezezlátne. Opečenou cibuli zasypte moukou a ještě 2–3 minuty intenzivně míchejte, aby se vytvořila zlatavá jíška. Odstavte stranou.

4 Měkkou čočku scedte, vodu z vaření přitom zachyťte. Bylinky odstraňte. Ze slité vody odměřte 1 hrnek (250 ml). Pokud vám do uvedeného množství trochu chybí, můžete doplnit horkou vodou nebo vývarem. Touto tekutinou zalijte cibulovou jíšku, rozmíchejte metličkou a zvolna provařte 15–20 minut. Zatímco se omáčka vaří, druhou cibuli nakrájejte na půlměsíčky a v kastrůlku je na sádle velmi pomalu opéche dozlatova.

5 Provařenou omáčku dochuťte octem, na konec ji můžete jemně doladit i cukrem. Těsně před podáváním promíchejte omáčku s čočkou a krátce prohřejte. Na talíři čočku přelijte sádlem s opečenou cibulkou. Jako příloha vám může stačit jen chléb a kyselá okurka, tahle kombinace dává zcela plnohodnotné jídlo. Ale pokud jste zvyklí na sázené vejce či uzeninu, dobře vám tak. Ve všech případech si nechte chutnat.

2

FOTO SOUTĚŽ ČLOVĚK A ŽELEZNICE

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

- 1 **Ladislav Dvořák**
In a train
- 2 **Tatiana Galitskaya**
Retro cestování
- 3 **Martina Lenertová**
Zrcadlení

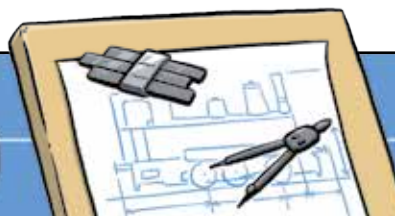
1

3

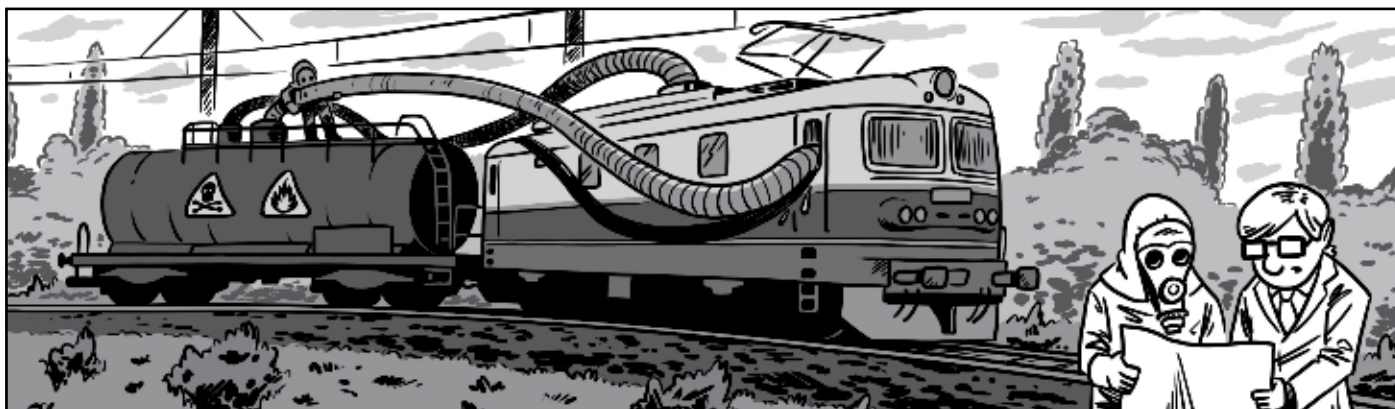

Legendy o mašinkách II

9. Hrbatá

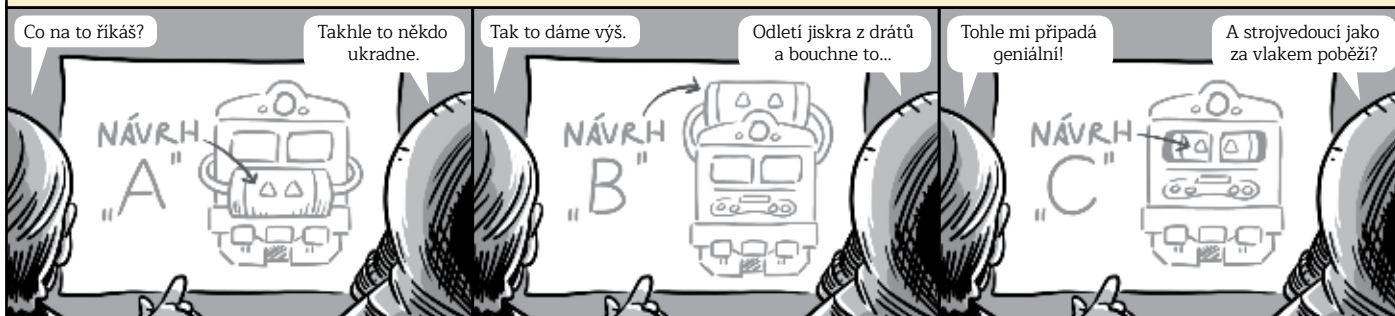
Námět: Frej
Ilustrace: Angelart

ŽZO Cerhenice, 1972

Na železničním zkušebním okruhu u Cerhenic (ŽZO) testují zaměstnanci Škody nově vyvinutou látku Fechral, která je do lokomotivy přečerpávána z připojeného cisternového vozu. Jedná se o tzv. „supertekutinu“ s nulovou viskozitou. Snadno proniká do všech kovových částí stroje jako do nervové

soustavy, vylepšuje výkon stroje, promazává veškeré jeho elektrické obvody od cívek po stykače a umožňuje rychlou diagnostiku závad. Zbývá vyřešit, kam do stísněné strojovny bezpečně umístit nádrže s Fechralem, aby za sebou lokomotivy v běžném provozu nemusely tahat cisternový vůz.

Údolí Tiché Orlice, 1977

Elegantní řešení se nakonec podařilo nalézt uprostřed strojovny, kam jsou umístěny nádrže s Fechralem. Protože se ale jedná o strategickou tajnou látku, zůstává mezi lidmi dlouho onen hrb záhadou.

Počátkem 70. let byl ve Škodě Plzeň zahájen vývoj komponentů pro lokomotivy II. generace. Zkušební stroj řady 124 s novými podvozky dosáhl na ŽZO již v roce 1972 rychlostního rekordu 219 km/h. Protože vývoj nových lokomotiv II. generace se protáhl, ČSD objednalo sérii univerzálních strojů, které vzhledově vycházely z lokomotiv I. generace,

ale již měly některá vylepšení. Šlo především o nové podvozky, inovované trakční motory, polopantografické sběrače, diagnostický systém hlášení poruch a rozjezdový odporník z materiálu Fechral (zkratka prvků železo, chrom a hliník). Ten byl uložený společně s ventilátory uprostřed střechy a tvořil onen charakteristický hrb.

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

1 Jak se jmenuje postava, kterou v trilogii Zahradnictví ztvárnila Sabina Remundová?

- A Mařči
- B Vilma
- C Jindra

2 Ve které hodonínské ulici stál dříve rodný dům Tomáše Garrigua Masaryka?

- A v ulici Dobrovského
- B v ulici Dobrovolského
- C v ulici Dobrovodská

3 Jak se jmenuje největší vinařská obec na Slovácku?

- A Bořetice
- B Kobyly
- C Mutěnice

4 Pod kterým stromem došlo k rozhodnutí o rozdělení Československa dne 26. srpna 1992?

- A pod Platanem javorolistým
- B pod Jerlínem japonským
- C pod Jinanem dvoulaločným

5 Kolikrát už byl Pavel Pavel za svůj život na ostrově Rapa Nui?

- A 10x
- B 11x
- C 9x

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

*Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **17. října 2018**.

Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – zaspal
- 2 – před 16 lety
- 3 – 400
- 4 – z Třebčína
- 5 – v roce 1928

ZÁŘIJOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o knihu *Taková ženská jako já*

Jak se jmenuje hlavní hrdinka nejnovější inscenace Viktora Tauše?

C) Ema

Soutěž o vstupenky na prohlídku zámku Kynžvart

Tajenka zní:

Cestování je krásná věc, jestliže máme domov a kam se vrátit.

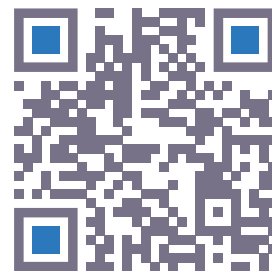
Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

Lítejte nově s In Kartou po Praze a Středočeském kraji

**PiD Lítačku si nově
můžete nahrát na vaši In Kartou.**

Stahuj a jed'!

pid.litacka.cz

Užijte si cestu bez starostí
Jezděte našimi moderními vlaky.

www.cd.cz

Partner filmové trilogie **Zahradnictví**

České dráhy
Národní dopravce